Sini Mäki

Saaristomeren kansallispuiston yritystutkimus 2008

Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 114

Sini Mäki
spmaki@utu.fi
050 328 8939

Översättning: Cajsa Rudbacka-Lax

Translation: Fran Weaver

Kansikuva: Yrittäjien mukana voi päästä kokeilemaan purjehtimista vanhalla 30-metrisellä purjelaivalla.
Kuva: Laura Lehtonen

Euroopan unionin aluekehitysrahaston osarahoittama hanke
Project part-financed by the European Union, Regional Development Funds

ISO 14001
DNV
SERTIFIOITU ORGANISAATIO

© Metsähallitus 2009

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-667-7 (pdf)

Sini Mäki

Saaristomeren kansallispuiston yritystutkimus 2008

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Egentliga Finlands förbund
Varsinais
Regional Council of Southwest Finland
Suomen liitto

METSÄHALLITUS
150 VUOTTA

METSÄHALLITUS

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	13.3.2009
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	925/52/2009

SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue
ALUEEN NIMI	Saaristomeren kansallispuisto
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Saaristomeri FI0200090 SCI, Saaristomeri FI0200164 SPA
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut

TEKIJÄ(T)	Sini Mäki
JULKAISUN NIMI	Saaristomeren kansallispuiston yritystutkimus 2008
TIIVISTELMÄ	Saaristomeren kansallispuisto sijaitsee Ahvenanmaan ja Manner-Suomen välisessä saaristossa. Kansallispuiston tuntumassa ja sen lähialueella toimivista matkailuyrityksistä monet hyödyntävät toiminnassaan myös kansallispuistoa. Tämä tutkimus on toinen Saaristomeren kansallispuistossa tehty yritystutkimus. Edellinen tehtiin vuonna 2005, ja se keskittyi matkailun aluetaloudellisiin vaikutuksiin. Yritystutkimuksen avulla kartoitetaan mm. sitä, miten alueen yrittäjät hyödyntävät kansallispuistoa sekä minkälaisia toiveita ja kehittämisehdotuksia he kohdistavat puistoon ja Metsähallitukseen. Tämä tutkimus toteutettiin keväällä 2008 postikyselynä, ja siihen osallistui kaikkiaan 28 yritystä. Kolme vastausta saatiin talvella 2007–2008 kerätystä yhteistyöyritysten yrityspalautteesta. Suurin osa vastanneista yrityksistä toimii Saaristomeren kansallispuiston sijainti- tai lähikunnissa. Yritysten yleisimmät päätoimialat olivat majoituspalvelut (60 %), henkilöliikennepalvelut (44 %) ja ravitsemispalvelut (40 %). Kansallispuistoa viimeisten 12 kuukauden aikana käyttäneiden yritysten asiakkaista keskimäärin 84 % oli suomalaisia, ja yksityisasiakkaiden osuus oli 72 %. Keskimäärin puolet yritysten asiakkaista vieraili puistossa kesäkuukausina. Henkilötyömäärältään yritykset ovat enimmäkseen varsin pieniä. Vastanneista yrityksistä 14 käytti kansallispuistoa yritystoiminnassaan. Näistä 42 % ilmoitti, että puistolla on merkitystä heidän toiminnalleen melko paljon tai erittäin paljon. Yleisimmät yritysten puistossa harjoittamat aktiviteetit olivat tilausvene- ja tilauslaivaliikenne, retkeily ja opastetut retket. Kukaan ei ollut tyytymätön, ja 58 % vastanneista oli melko tyytyväisiä kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään kokonaisuutena. Alueen yrittäjät tekevät melko paljon yhteistyötä keskenään. Noin puolet vastanneista koki työnjaon muiden yrittäjien kanssa kannattavan. Yhteistyötä tehtiin eniten markkinoinnissa, kuljetuspalveluissa, myynnissä ja majoituspalveluissa. Kaikki yritykset arvioivat oman toimintansa tulevaisuudessa joko säilyvän entisellään tai kasvavan jonkin verran tai merkittävästi. Myös arviot alueen matkailun kehittymisestä olivat samansuuntaiset. Yhteistyötä Metsähallituksen kanssa tekivät lähinnä sen kanssa yhteistyösopimuksen solmineet yritykset. Yhteistyöhön Metsähallituksen henkilöstön kanssa oltiin tyytyväisiä, joskin vapaissa palautteissa moni toivoi lisää yhteistyötä ja keskustelua alueen kehittämiseksi. Tyytymättömimpiä oltiin yhteistyöhön alueen ja palveluiden markkinoinnissa. Metsähallituksen verkkosivut koettiin hyödyllisiksi. Alueen asiakastyytyväisyysindeksi oli lähellä melko hyvää (3,84) asteikolla 1–5.
AVAINSANAT	Saaristomeri, kansallispuisto, yritystutkimus
MUUT TIEDOT	Tutkimus on tehty osana Euroopan unionin aluekehitysrahaston rahoittamaa hanketta ”Saaristomeren meriluontoalueen kestävän luontomatkailun kehittämissuunnitelma”
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 114

ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-667-7
SIVUMÄÄRÄ	51 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Foreststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	13.3.2009
UPPDRAGSGIVARE	Foreststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	925/52/2009
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000 -område		
OMRÅDETS NAMN	Skärgårdshavets nationalpark		
NATURA 2000 -OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Saaristomeri FI0200090 SCI, Saaristomeri FI0200164 SPA		
REGIONAL ENHET	Södra Finlands naturtjänster		

FÖRFATTARE	Sini Mäki
PUBLIKATION	Företagsundersökning i Skärgårdshavets nationalpark 2008
SAMMANDRAG	Skärgårdshavets nationalpark är belägen i skärgården mellan Åland och Fastlandsfinland. Många av de turistföretag som är verksamma i närheten av nationalparken och inom närområdet drar fördel av nationalparken i sin verksamhet. Detta är den andra företagsundersökning som gjorts i Skärgårdshavets nationalpark. Den föregående gjordes 2005, och den var inriktad på turismens regionalekonomiska effekter. Med hjälp av företagsundersökningen kartläggs bl.a. hur företagarna i området drar fördel av nationalparken samt vilka önskemål och utvecklingsförslag de har beträffande parken och Foreststyrelsen. Undersökningen gjordes våren 2008 i form av postenkät där totalt 28 företag deltog. Tre svar ficks genom samarbetsföretagens företagsfeedback som insamlades vintern 2007–2008. Största delen av de företag som svarade är verksamma i de kommuner där Skärgårdshavets nationalpark är belägen eller i grannkommuner. Företagens vanligaste huvudbranscher var inkvarteringstjänster (60 %), persontransporttjänster (44 %) och förplägnadstjänster (40 %). Av kunderna hos de företag som använt nationalparken under de senaste 12 månaderna var i medeltal 84 % finländare. Privatkundernas andel var 72 %. I genomsnitt hälften av företagskunderna besökte parken under sommarmånaderna. Sett till antalet årsverken är största delen av företagen rätt små. Av de företag som svarade använde 14 nationalparken i sin företagsverksamhet. Av dessa uppgav 42 % att parken har ganska eller mycket stor betydelse för deras verksamhet. De vanligaste aktiviteterna som företagen ordnade i parken var beställningsbåttrafik, utflykter och guidade turer. Ingen var missnöjd och 58 % av dem som svarade var ganska nöjda med nationalparkens service och konstruktioner som helhet. Företagarna i området samarbetar ganska mycket. Ungefär hälften av dem som svarade upplevde att arbetsfördelningen med andra företagare lönar sig. Mest samarbetade man kring marknadsföring, transporter, försäljning och inkvarteringstjänster. Samtliga företag bedömde att deras verksamhet antingen förblir oförändrad eller växer något eller avsevärt i framtiden. Också uppskattningarna beträffande turismens utveckling i området gick i samma riktning. Samarbete med Foreststyrelsen bedrevs i första hand av de företag som ingått samarbetsavtal med Foreststyrelsen. Man var nöjd med samarbetet med Foreststyrelsens personal även om många i den fria feedbacken efterlyste mer samarbete och diskussion med tanke på områdets utveckling. Man var mest missnöjd med samarbetet kring marknadsföringen av området och servicen. Foreststyrelsens webbplats upplevdes som nyttig. Områdets kundtillfredsställelseindex låg nära ganska bra (3,84) på skalan 1–5.

NYCKELORD	företagsundersökning, Skärgårdshavet, nationalpark
ANDRA UPPGIFTER	Undersökningen har gjorts som en del av det av Europeiska unionens regionutvecklingsfond finansierade projektet ”Saaristomeren meriluontoalueen kestävän luontomatkailun kehittämissuunnitelma”
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 114

ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-667-7
SIDANTAL	51 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Foreststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Foreststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

DOCUMENTATION PAGE

PUBLISHED BY	Metsähallitus	PUBLICATION DATE	13.3.2009
COMMISSIONED BY	Metsähallitus	DATE OF APPROVAL	
CONFIDENTIALITY	Public	REGISTRATION NO.	925/52/2009
PROTECTED AREA TYPE / CONSERVATION PROGRAMME	National Park, Natura 2000 site		
NAME OF SITE	Archipelago National Park		
NATURA 2000 SITE NAME AND CODE	Saaristomeri FI0200090 SCI, Saaristomeri FI0200164 SPA		
REGIONAL ORGANISATION	Natural Heritage Services, Southern Finland		

AUTHOR(S)	Anne Aaltonen and Sini Mäki
TITLE	Entrepreneur survey of the Archipelago National Park 2008
ABSTRACT	The Archipelago National Park is located between the Åland Islands and the mainland of SW Finland. Many tourism service providers based in areas around the park benefit from the park as a natural attraction. This is the second survey of the park's entrepreneurs. An earlier survey in 2005 focused on the impacts of tourism on the regional economy. The survey was designed to assess how the region's entrepreneurs utilise the park, as well as their ideas and wishes concerning the future development of the park and the work of Metsähallitus. The survey was conducted by post in spring 2008 among 28 entrepreneurs. Three feedback responses were also obtained from Metsähallitus's partner entrepreneurs during winter 2007–2008. Most of the entrepreneurs who responded operate in the municipalities where the park is located, or their neighbouring municipalities. Their operations largely involved hospitality (60%), transportation services (44%) and catering services (40%). The entrepreneurs who had used the park in the last 12 months reported that on average 84% of their clients were Finns, and 72% were private clients. Half of their clients visited the park during the summer months. The entrepreneurs concerned are generally very small operations. 14 of the entrepreneurs reported that they used the park directly, with 42% of these park users stating that the importance of the park to their operations is quite high or very high. Their activities in the park largely consisted of boat-trips, hiking trips and guided excursions. No respondents were dissatisfied with the extent of the services and structures provided for the park's visitors, and 58% were quite satisfied with the overall level of facilities. Local entrepreneurs co-operate quite widely with each other. About half of the respondents felt that such collaboration is worthwhile. Co-operation was most common in the fields of marketing, transportation services, sales and accommodation services. All respondents predicted that in future their own operations would remain at the same level or expand slightly or considerably. They had similar opinions concerning future trends in tourism in the area in general. Most of the entrepreneurs who collaborate with Metsähallitus have signed special co-operation agreements covering such activities. These respondents were satisfied with their dealings with Metsähallitus's staff, although some expressed a desire for further co-operation and discussions concerning future developments. Satisfaction levels were lowest concerning co-operation on the marketing of services and the area as a whole. Metsähallitus's websites were considered useful. The overall level of entrepreneur satisfaction was generally fairly good, averaging 3.84 on a scale of 1–5.
KEYWORDS	Achipelago, national park, entrepreneur survey
OTHER INFORMATION	The survey was conducted with the help of funding from the EU's Regional Development Funds as part of the project "Saaristomeren meriluontoalueen kestävän luontomatkailun kehittämissuunnitelma".
SERIES NAME AND NO.	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 114

ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-667-7
NO. OF PAGES	51 p.	LANGUAGE	Finnish
PUBLISHING CO.		PRINTED IN	
DISTRIBUTOR	Metsähallitus, Natural Heritage Services	PRICE	

Sisällys

1 JOHDANTO 9

2 YRITYSTUTKIMUKSEN TOTEUTUS 10
2.1 Alueen kuvaus 10
2.2 Aineisto ja menetelmät 13

3 TULOKSET 16
3.1 Yritysten taustatietoja 16
3.1.1 Yritysten päätoimiala ja tuotteet 16
3.1.2 Yritysten asiakkaat 17
3.1.3 Yritysten työllisyystilanne 19
3.2 Saaristomeren kansallispuiston käyttö 20
3.2.1 Saaristomeren kansallispuiston käyttötavat ja käytön tarkoitus 20
3.2.2 Saaristomeren kansallispuiston tarjoamat mahdollisuudet 21
3.2.3 Saaristomeren kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden arviointi 22
3.3 Toimintaympäristö ja yhteistyö 22
3.3.1 Toimintaympäristö 22
3.3.2 Yritysten välinen yhteistyö 24
3.3.3 Yritysten ja Metsähallituksen välinen yhteistyö 25
3.4 Asiakastyytyväisyys 28
3.5 Tulevaisuus 29
3.6 Toiveita ja terveisiä Metsähallitukselle 30

4 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET 31

KIITOKSET 35

LÄHTEET 36

LIITTEET
Liite 1 Ruotsinkielinen kyselylomake 37
Liite 2 Suomenkielinen kyselylomake 44
Liite 3 Kyselylomakkeen liitteenä käytetty Saaristomeren kansallispuiston ja sen yhteistoiminta-alueen rajaus -kartta 51

1 Johdanto

Saaristomeren kansallispuiston alueella ja lähialueella (kuva 2.) toimiville yrityksille loppukeväällä 2008 tehty yritystutkimus oli ao. alueen toinen yrityksille suunnattu tutkimus. Edellinen tehtiin vuonna 2005 (Berghäll 2005), ja sen ensisijaisena tavoitteena oli kartoittaa Saaristomeren kansallispuiston luontomatkailun taloudellisten vaikutusten suuruus. Metsähallituksen tekemien yritystutkimusten tavoitteena on saada tietoa kohdealueen matkailuyrityksistä ja kartoittaa alueen yritysten toimintaa kansallispuistossa ja sen lähialueella. Tutkimuksissa selvitetään myös alueen yrittäjien tyytyväisyyttä kansallispuistoon ja Metsähallitukseen sekä kysytään yritysten toiveita ja kehittämisehdotuksia. Metsähallituksen ennen vuotta 2006 toteuttamat yritystutkimukset on tehty kunkin alueen aikaisempien tutkimusten pohjalta, alueen omasta näkökulmasta ja omista tietotarpeista lähtien. Tämän jälkeen yritystutkimusta on yhtenäistetty ja julkaistut tutkimukset on toteutettu samalla vakioidulla menetelmällä. Myös Saaristomeren vuoden 2008 yritystutkimus tehtiin vakiomenetelmää ja -lomakepohjaa käyttäen.

Saaristomeren kansallispuiston kävijämäärää on vaikea arvioida, koska puisto sijaitsee sirpalemaisesti lukuisissa saarissa. Henkilökunnan arvioiden mukaan puistoon tehtiin vuonna 2003 noin 60 000 käyntiä (Sarlin 2003) ja arvio on säilynyt samana vuoteen 2007 asti (Metsähallitus 2008b). Kyseinen lukema sisältää myös sellaisia kävijöitä, jotka eivät rantautuneet kansallispuiston saariin. Käytännössä todellinen käyntimäärä on todennäköisesti pienempi ja arvioitu luku on lähempänä potentiaalista kävijämäärää. Tämä yritystutkimus on osa Saaristomeren kansallispuiston ja sen lähialueen yritysten yhteistyön kehittämistä. Kansallispuistossa toteutettiin kesällä 2008 myös kävijätutkimus, satamatutkimus, tehostettu käyntikertalaskenta (Aaltonen & Mäki 2009) ja Sinsimpukan luontokeskuksen asiakastutkimus (Tanskanen 2009). Vuoden 2008 käyntikertalaskennan mukaan Saaristomeren kansallispuistoon tehtiin noin 51 000 käyntiä.

Saaristomeren kansallispuiston ensimmäinen runkosuunnitelma laadittiin 1990-luvun taitteessa (Metsähallitus 1994). Toinen runkosuunnitelma vahvistettiin 1999 (Metsähallitus 2000). Runkosuunnitelmassa määritellään kansallispuiston hoidon ja käytön tavoitteet ja toiminnan päälinjat. Puistoa on rakennettu palanen kerrallaan vuodesta 1973 lähtien, kun Metsähallitus on ostanut maa-alueita yksityisten omistuksesta. Kansallispuiston toiminnan tavoitteita ovat luonto- ja kulttuuriperinnön suojelu, tutkimuksen, valistuksen, opetuksen ja matkailun kehittäminen sekä paikallisväestön toimeentulomahdollisuuksien parantaminen. Runkosuunnitelmien sijaan nykyisin laaditaan kansallispuistoille hoito- ja käyttösuunnitelmia, jotka päivitetään noin kymmenen vuoden välein. Saaristomerellekin on tulossa uusi suunnitelma lähivuosina. Kansallispuiston alueelle laadittiin vuoden 2008 aikana myös kestävän luontomatkailun suunnitelmaa, joka valmistuu 2009. Yritystutkimus tehdään hoito- ja käyttösuunnitelman ja luontomatkailusuunnitelman laadintavaiheessa antamaan taustatietoja alueesta.

Metsähallitus tekee yritysten kanssa yhteistyösopimuksia, joissa yritykset sitoutuvat noudattamaan kestävän luontomatkailun periaatteita. Saaristomerellä Metsähallitus solmi ensimmäiset sopimukset yhteistyötahojen kanssa 2005 ja nyt yhteistyöyrittäjiä on kymmenkunta. Näille yrityksille lähetetään vuosittain yrityspalautelomake, jossa pyydetään esim. alueen kehittämiseen liittyvää palautetta. Myös nämä yhteistyöyritykset ovat mukana tässä yritystutkimuksessa alueen monen muun yrityksen kanssa. Tämän yritystutkimuksen tavoitteena on kartoittaa Saaristomeren kansallispuistossa ja sen lähialueella toimivien matkailuyritysten toimintatapoja, tarpeita ja ajatuksia ja antaa samalla ideoita sekä yritysten toiminnan että yritysten ja Metsähallituksen välisen yhteistyön kehittämiseksi.

2 Yritystutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Vuonna 1983 perustettu Saaristomeren kansallispuisto sijaitsee Länsi-Suomen läänissä, Varsinais-Suomessa nykyisten Kemiönsaaren kunnan ja Länsi-Turunmaan kaupungin alueilla. Tätä tutkimusta tehtäessä kuntia oli vielä neljä, Houtskari, Korppoo, Nauvo ja Dragsfjärd (kuva 1 ja liite 3), ja tulosten raportoinnissakin käytetään tätä vuoden 2008 loppuun voimassa ollutta kuntajakoa.

Ahvenanmaan ja Manner-Suomen väliin jäävä Saaristomeri on yksi maailman laajimmista saarikokonaisuuksista. Saaristomeren kansallispuiston alueella on noin 2 000 saarta ja ympäröivä yhteistoiminta-alue mukaan luettuna saaria ja luotoja on kaikkiaan 8 400. Karun ulkosaariston lisäksi alueella on kalliomänniköitä, matalakasvuisia lehtimetsiä ja paljaita kallioluotoja. Kansallispuistoa ympäröivä niin kutsuttu yhteistoiminta-alue koostuu läheisistä yksityisistä alueista. Kansallispuiston muodostavat ne yhteistoiminta-alueen sisäpuolella olevat valtion maa- ja vesialueet, jotka eivät ole Puolustusvoimien käytössä (kuva 2 ja liite 3). Yhteensä niitä on noin 50 000 ha, josta 3 200 ha on maa-alueita (taulukko 1). Itse kansallispuistossa ei ole asukkaita, mutta yhteistoiminta-alueella ympärivuotisia asukkaita on noin 200.

Kansallispuistoon ei pääse autolla, mutta Sinisimpukan luontokeskus ja Korpoströmin Saaristokeskus (kuva 2**)** ovat autolla saavutettavissa. Lisäksi puiston kaikkiin asuttuihin saariin (Jurmo, Holma, Nötö ja Nauvon Berghamn) kulkevat yhteysalukset ja yhteysalusten lähtöpaikkoihin on linja-autoyhteydet. Saaristomeren kansallispuisto tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet veneilyyn, ja tällä keinolla alueen eri osat ovat myös parhaiten saavutettavissa. Vierasvenesatamat ja veneluiskat löytyvät vuosittain julkaistavasta kirjasta ”Käyntisatamat – Besökshamnar” (Finnlake 2008, Metsähallitus 2008a).

Kansallispuisto muodostaa ydinosan laajassa Saaristomeren biosfäärialueessa, jonka UNESCO perusti vuonna 1994. Biosfäärialueen tarkoituksena on edistää ihmisen ja luonnon vuorovaikutussuhteiden tutkimusta sekä kestävää kehitystä. Lisäksi puisto sai vuonna 2007 PAN Parks -sertifikaatin, jonka ehtona on onnistuneen luonnonsuojelun ja kasvavan luontomatkailun sovittaminen yhteen.

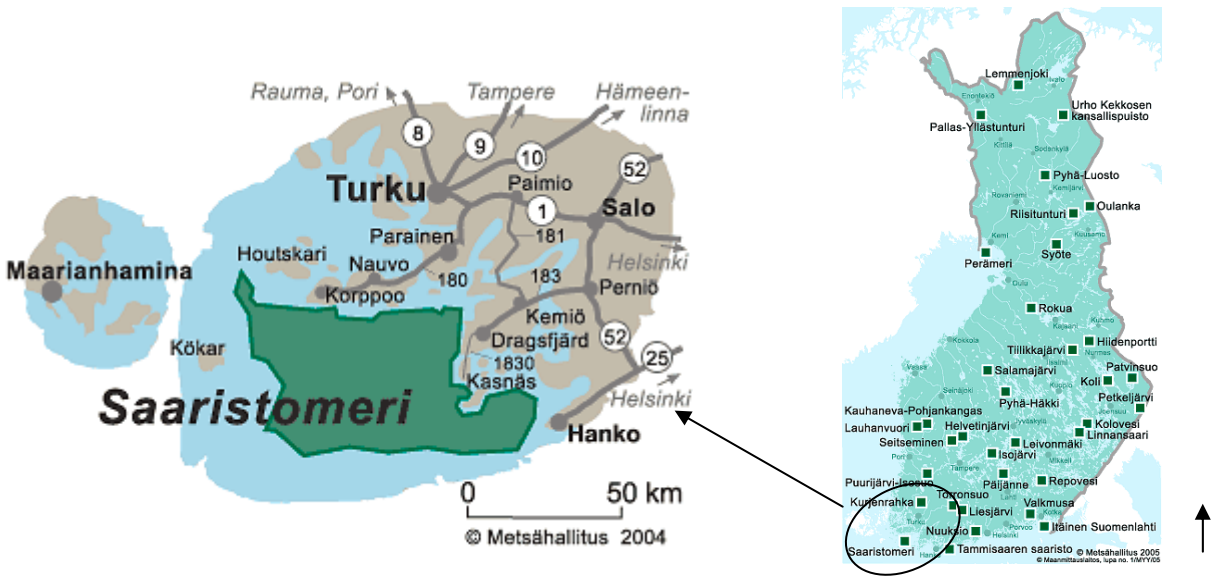

Kuva 1. Saaristomeren kansallispuiston sijainti. © Metsähallitus 2009, © Karttakeskus, Lupa L5293.

Saaristomeren kansallispuiston erikoisuus ovat perinnemaisemat, mm. lehdesniityt, hakamaat, kedot ja nummet. Niitä on puistossa kaikkiaan noin 300 ha. Luontaistalouden aikana karja laidunsi saaria ja laidunnus ylläpiti yhdessä kulotuksen ja raivauksen kanssa alueelle tunnusomaista maisemaa avoimine niittyineen. Nykyisin kansallispuiston usealla saarella hoidetaan perinnemaisemia mm. laidunnuksen ja talkootyön avulla. Näissä perinnemaisemissa esiintyvät monet mantereella tuntemattomat linnut, kasvit, sienet ja perhoset. Kaikkiaan Saaristomeren kansallispuiston laajat ulapat, puuttomat ulkoluodot ja rehevät lehdot ylläpitävät hyvin monipuolista eläin- ja kasvilajistoa. Vähäsuolaisen murtoveden takia meren kasvi- ja eläinlajien määrä on vähäinen, mutta yksilömäärä runsas.

Puiston harrastusmahdollisuudet ovat monipuoliset. Luontopolkuja on yhteensä 12 ja ne ovat kymmenellä eri saarella, yleensä perinnemaisemien yhteydessä. Alueella voi tehdä erävaelluksia meloen, mutta puistossa ei ole valmiita melontareittejä, ja merimelonta vaatii paljon taitoa ja tietoa. Saarissa on runsaasti levähdyspaikkoja, joissa on telttailumahdollisuus, tulentekopaikka ja kuivakäymälä. Myös kalastus, marjastus ja sienestys ovat sallittuja saarilla. Rajoitusalueiden ulkopuolella pätevät yleiset kalastusta ohjaavat normit. Kansallispuistossa on yksi autiotupa, Korppoon Konungskärissä, ja siinä on majoitustilaa neljälle hengelle. Lisäksi paikalliset yrittäjät tarjoavat vuokralle mökkejä ja erilaisia harrastusvälineitä, kuten veneitä, kanootteja ja sukellusvälineitä.

Vuonna 2008 Saaristomeren kansallispuiston kävijämääräksi laskettiin noin 51 000 käyntiä (Aaltonen & Mäki 2009). Sinisimpukan luontokeskuksessa Kasnäsissä oli vuonna 2008 17 000 kävijää. Luontokeskus tarjoaa tietoa kansallispuistosta ja Saaristomeren alueen retkeilymahdollisuuksista. Lisäksi Sinisimpukassa on erilaisia näyttelyjä sekä monipuolisia palveluja eri-ikäisille lapsille. Myös Saaristokeskus Korpoström on suosittu käyntikohde. Saaristokeskuksessa järjestetään saaristoaiheisia seminaareja, luentosarjoja ja teemapäiviä. Sinisimpukka sijaitsee 100 km:n ja Saaristokeskus Korpoström 85 km:n päässä Turusta.

Kansallispuiston alueella toimii erilaisia palveluja tuottavia yrityksiä. Ne tarjoavat ensisijaisesti majoitus-, ravitsemis-, ohjelma- ja kuljetuspalveluja ja ovat monelle paikalliselle saaristolaiselle erittäin tärkeitä elinkeinonlähteitä. Metsähallitus on tehnyt usean yrityksen kanssa yhteistyösopimuksen, jossa yritys sitoutuu toteuttamaan kestävän luontomatkailun periaatteita Saaristomeren kansallispuistossa. Toisaalta Metsähallitus sitoutuu tuomaan näitä yrityksiä esille alueesta kertovilla Luontoon.fi-verkkosivuilla. Vuoden 2003 kävijätutkimus (Sarlin 2003) osoittaa, että useat saarissa haastatellut kävijät liikkuvat alueella omilla vapaa-ajan veneillään ja että ihmiset kaipaavat vähiten ohjelma- ja kuljetuspalveluja. Kuitenkin kävijävirrat ovat suuret (noin 51 000 kävijää vuonna 2008), eikä kaikilla ole mahdollisuutta kulkea alueella omin keinoin. Tämä antaa mahdollisuuden kehittää alueen yrittäjien palveluja ja toiminnan kannattavuutta suuntaamalla resurssit oikeisiin kohteisiin.

Taulukko 1. Saaristomeren kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot.

Saaristomeren kansallispuisto	
Perustamisajankohta	1983
Sijainti	Länsi-Suomen läänissä, Varsinais-Suomessa, Kemiönsaaren kunnan ja Länsi-Turunmaan kaupungin (entisten Dragsfjärdin, Nauvon, Korppoon ja Houtskarin kuntien) alueella
Kansallispuiston pinta-ala	– 50 000 ha (maa-alueita n. 3 200 ha) – Varsinaista kansallispuistoa ympäröi laajampi yhteistoiminta-alue, jonka sisäpuolella olevat valtion omistamat maa- ja vesialueet muodostavat kansallispuiston – Osalla kansallispuiston saarista maihinnousukielto huhtikuusta heinäkuun lopulle (lintujen pesimärauha) – Kahdella vesialueella on liikkumisrajoitus vuoden ympäri – Yhteistoiminta-alueella on neljä Aluevalvontalakiin (755/2000) perustuvaa sotilaallista suoja-aluetta – Kansallispuistoa hallinnoi Metsähallitus
Kävijämäärä (arvioitu)	– Noin 51 000 käyntikertaa vuonna 2008 – Pääosa kävijöistä käy alueella touko-lokakuussa, hiljaisimmat ajat ovat joulu-helmikuu – Sinisimpukassa n. 17 000 käyntikertaa/vuosi
Palvelut	– Sinisimpukan luontokeskus, perustettu 1993 – Saaristokeskus Korposträom, perustettu 2004 (avajaiset 2005) – 12 luontopolkua (pituudet 0,5–3 km) – Luontopolkuja: Holma 0,6 km ja 2 km, Högland 1,5 km, Yxskär 0,8 km, Bergham 0,5 km ja 0,8 km, Boskär 0,7 km, Konungskär 0,3 km, Stora Hästö 1,3 km ja vedenalainen luontopolku 0,2 km, Jungfruskär 3 km ja Björkö 2,3 km – Autiotupa (Konungskär, Korppoo) – Telttailualueet ja tulentekopaikat seuraavissa saarissa: Högsåra, Sandö, Dalskär, Högland, Yxskär, Berghamn, Boskär (ei telttailua), Konungskär, Stora Hästö, Jurmo ja Jungfruskär – Kauppa ja ravintola Kasnäsin kylässä. Asutuilla saarilla lisäksi kesäkauppoja ja -ravintoloita. – Majoitus- ja ohjelmapalveluita sekä varusteiden vuokrausta tarjoavat Metsähallituksen yhteistyöyrittäjät ja alueen muut luontomatkailuyrittäjät. – Maastokohteissa ei ole jätteenkeräilyastioita, vaan retkeilijällä on vastuu tuoda jätteet pois. (Saariston jätehuollosta vastaa Pidä saaristo siistinä ry) – Veneilijöille useita retki- ja palvelusatamia sekä muita rantautumis- ja leiripaikkoja
Käyttömuodot	Luonnonsuojelu, luonnon virkistyskäyttö, opetuskäyttö, luontomatkailu, kulttuuriperinnön säilyttäminen, perinteisten luonnon käyttömuotojen turvaaminen ja elävän saariyhteisön säilyttäminen.
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Ensimmäinen runkosuunnitelma vahvistettu vuonna 1991 ja toinen, nykyisin voimassa oleva, 1999. Suunnitelmia tehdään noin kymmenen vuoden välein.
Muut kehittämissuunnitelmat	Luontomatkailusuunnitelma valmistuu 2009

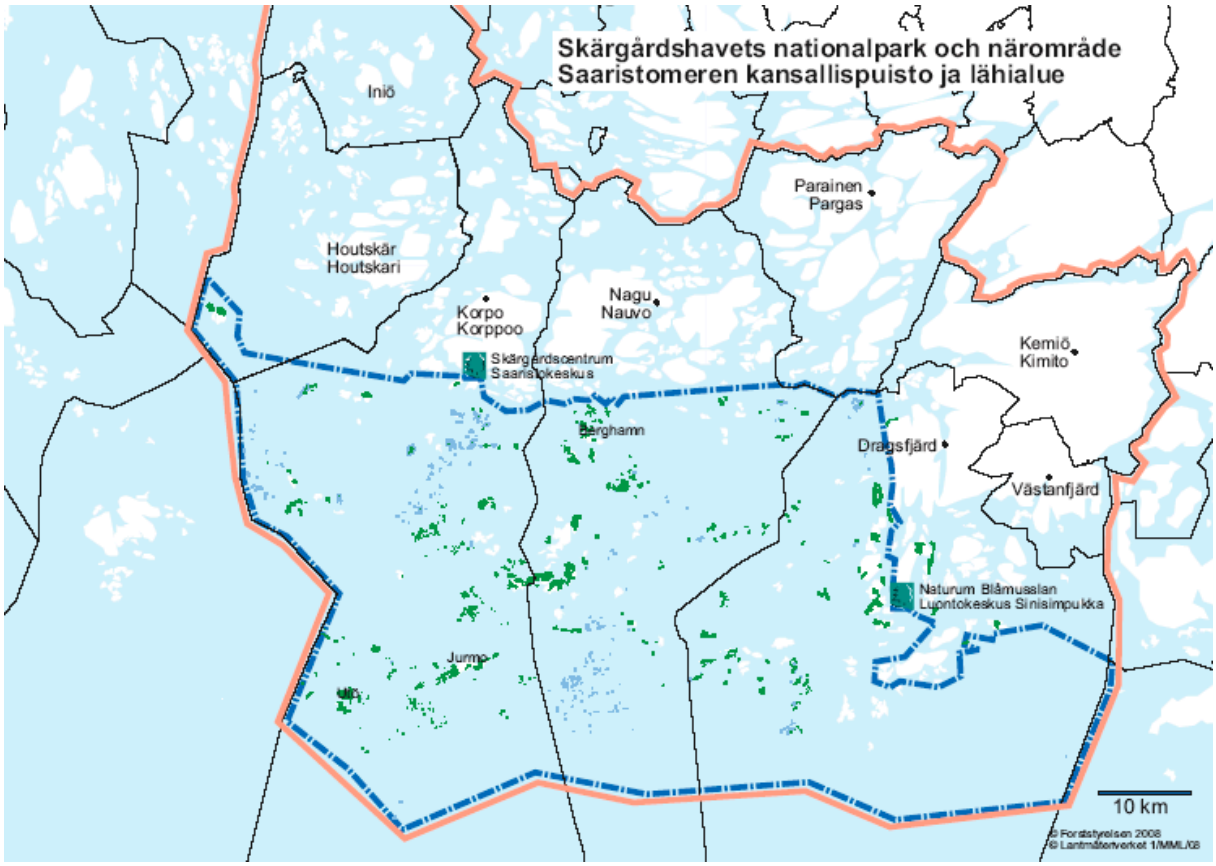

Kuva 2. Tutkimuksessa käytetyt aluerajaukset. Saaristomeren kansallispuisto yhteistoiminta-alueineen on rajattu sinisellä katkoviivalla ja lähialue punaisella yhtenäisellä viivalla. Vihreällä merkityt maa-alueet kuuluvat kansallispuistoon. © Metsähallitus 2009, © Maanmittauslaitos 1/MML/09.

2.2 Aineisto ja menetelmät

Yritystutkimus toteutettiin postikyselynä. Tutkimukseen otettiin mukaan kaikki Metsähallituksen kanssa yhteistyösopimuksen tehneet yritykset sekä erilaisia matkailualan yrityksiä kansallispuistoon kuuluvista (vuonna 2008) kunnista (Dragsfjärd, Nauvo, Korppoo ja Houtskari) ja puiston vaikutusalueella sijaitsevista kunnista (Parainen, Kemiö, Särkisalo ja Västanfjärd). Valintaperusteena oli, että ne ovat potentiaalisia kansallispuistoa toiminnassaan käyttäviä yrityksiä. Suurin osa tutkimukseen valituista yrityksistä tarjoaa majoitus-, ohjelma- ja kuljetuspalveluja. Osa yrityksistä oli jo ennestään Metsähallituksen tiedossa, mutta osan yhteystiedot ja toimialat saatiin Turunmaan Seutu ry:n ylläpitämältä internetsivustolta (www.saaristo.fi). Tutkimukseen osallistuvat yritykset määritti tekijä yhdessä Jonna Berghällin ja Laura Lehtosen kanssa. Valintaan saatiin tukea myös Annastiina Sarlinilta, joka on tehnyt Saaristomeren kävijätutkimuksen vuonna 2003. Tutkimukseen valittiin 106 yritystä Saaristomeren kansallispuistosta ja sen lähialueelta (kuva 2) Suurin osa eli 70 % yrityksistä oli Korppoon, Nauvon ja Dragsfjärdin alueelta.

Tutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen luontopalvelujen valmiiksi muotoiltua yritystutkimuslomaketta, jota muokattiin niin, että se soveltui käytettäväksi Saaristomeren kansallispuistossa. Koska saaristo on pääosin ruotsinkielistä aluetta, lähetettiin kaikille yrityksille ruotsinkielinen lomake (liite 1) ja joillekin lisäksi vastaava suomenkielinen (liite 2). Osa kysymyksistä oli tarkoitettu pelkästään niille yrityksille, jotka käyttivät Saaristomeren kansallispuistoa yritystoiminnassaan ja osa taas niille, jotka eivät ainakaan nykyisellään käytä puistoa. Myös näiden jälkimmäisten yri-

tysten vastaaminen kyselyyn oli tärkeää, koska ne ovat potentiaalisia tulevia yhteistyötahoja ja ne voivat joka tapauksessa esittää toiveita Metsähallitukselle. Aikaisemmissa yritystutkimuksissa haastavaksi oli muodostunut kysymys, jossa vuosittainen asiakaskunta tuli jakaa vuoden eri kuukausille. Tätä kysymystä (liitteet 1 ja 2, kysymys nro 7) yksinkertaistettiin niin, että siinä tuli arvioida asiakaskunnan jakaantumista vuodenajoittain. Tämän vuoksi kyseinen kysymys käsiteltiin erikseen Excelissä eikä ASTA-tietojärjestelmässä. Kestävään luontomatkailuun liittyvät kysymykset jätettiin lomakkeesta pois.

Tutkimuslomakkeet saatekirjeineen postitettiin 7.5.2008 ja vastauksia odotettiin 6.7.2008 asti. Kirjeeseen laitettiin lomakkeen lisäksi mukaan Saaristomeren kansallispuiston kartta (liite 3) ja palautuskuori. Lomake pyydettiin palauttamaan viimeistään 23.5.2008. Suurin osa vastauksista saapuikin kyseiseen päivään mennessä. Samana päivänä lähetettiin vastaamattomille yrityksille sähköpostitse muistutus, jossa pyydettiin vastaamaan aikaisemmin lähetettyyn kyselyyn. Kaikkia sähköpostiviestit eivät tavoittaneet. Kesäkuun 2008 alussa lähestyimme vielä niitä yhteistyötahoja, jotka eivät olleet siihen mennessä vastanneet. Kaiken kaikkiaan vastauksia odotettiin viikon 27 loppuun asti (6.7.2008). Koska aineisto oli jäänyt pieneksi muistutuksista huolimatta, otettiin vastauksiin mukaan kolme lomaketta edellistalvena yhteistyösopimusyrittäjiltä saaduista yrityspalautelomakkeista. Tämän mahdollisti se, että kyseinen palautekysely muistutti merkittävästi tätä yritystutkimusta ja sisälsi osittain samoja kysymyksiä.

Vastauslomakkeita saatiin takaisin yhteensä 25 kpl (6.7.2008). Kun määrään lisätään kolme talven 2007–2008 yhteistyöyrittäjien vastausta, oli vastanneiden kokonaismäärä 28. Vastausprosentiksi saatiin siis 26,4 (taulukko 2). Vastausprosentit vaihtelivat kunnittain pääsääntöisesti 21 ja 33 prosentin välillä, kun jätetään huomioimatta kunnat, joihin lähetettiin vain muutamia lomakkeita (Kemiö, Särkisalo, Västanfjärd). Kokonaisvastausprosentti on melko matala, mikä on tavallista postikyselynä suoritettavalle tutkimukselle. Syynä pieneen vastausprosenttiin saattaa olla myös tutkimuksen ajankohta, sillä monille yrityksille loppukevät on kiireistä aikaa, kun valmistaudutaan tulevaan kesäkauteen esimerkiksi kalustoa huoltamalla. Moni puiston lähialueen yrityksistä saattoi myös kokea, että kansallispuistoon liittyvät asiat eivät koske heitä ja että lomakkeen kysymykset eivät liity heidän toimintakenttäänsä ja -alueeseensa. Hämmennystä aiheutti myös yhteistyösopimusyrittäjille talvella tehty lähes vastaava, vuosittain toistuva kysely. Kyseiset yritykset saattoivat kokea turhauttavaksi vastata pienen ajan sisällä samoihin asioihin ja vielä samalle organisaatiolle. Kaikista vastanneista yrityksistä puolet (14 yritystä) kertoi käyttäneensä Saaristomeren kansallispuistoa liiketoiminnassaan viimeisten 12 kuukauden aikana.

Taulukko 2. Saaristomeren kansallispuiston yritystutkimuksen lähetettyjen lomakkaiden ja saatujen vastausten määrät sekä vastausprosentit kunnittain. Vuoden 2008 kunnista Dragsfjärd, Nauvo, Korppoo ja Houtskari sijaitsivat kansallispuiston alueella ja Parainen, Kemiö, Särkisalo ja Västanfjärd kansallispuiston lähialueella (kts. kuva 2).

Kunta (v. 2008)	**Lomakkeita (kpl)**	**Vastauksia (kpl)**	**Vastausprosentti**
Houtskari	9	3	33 %
Korppoo	20	5	25 %
Nauvo	29	7	24 %
Parainen	14	5	36 %
Dragsfjärd	28	6	21 %
Kemiö	4	0	0 %
Särkisalo	1	1	100 %
Västanfjärd	1	1	100 %
Yht.	**106**	**28 (3 yrityspalautteesta)**	**26,4%**

Lomakkeet täytettiin pääsääntöisesti huolellisesti, vaikka lähes jokaisessa lomakkeessa oli joihinkin kysymyksiin jätetty vastaamatta. Varsinkin asiakasmäärien sekä asiakkaiden kansallisuuksien prosentuaalinen arviointi osoittautui vaikeaksi, ja osa oli ymmärtänyt kysymyksen väärin. Haastetta kysymykseen antoi se, että asiakkaat tuli jakaa yksityisasiakkaisiin ja yritysasiakkaisiin. Lisäksi yritykset, jotka eivät ole käyttäneet Metsähallituksen palveluita, eivät voineet arvioida tahojen välistä yhteistyötä. Moni vastaaja oli kiitettävästi antanut avoimissa kysymyksissä palautetta esim. Metsähallituksen toiminnasta.

Tutkimusaineisto tallennettiin Metsähallituksen asiakastietojen hallinnassa käytettävään ASTA-tietojärjestelmään, josta saatava raporttikooste toimi ensisijaisena tutkimustulosten ja johtopäätösten lähteenä. Johtopäätöksiä tehtäessä on huomioitava, että vastausprosentti oli matala (26,4 %), ja vielä pienempi on niiden osuus, jotka ovat viimeisten 12 kuukauden aikana hyödyntäneet Saaristomeren kansallispuistoa yritystoiminnassaan.

Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

– Moodi on tyyppiarvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.

– Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.

– 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havainnoista, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

3 Tulokset

3.1 Yritysten taustatietoja

3.1.1 Yritysten päätoimiala ja tuotteet

Saaristomeren kansallispuiston yritystutkimukseen osallistuneista yrityksistä neljä ilmoitti toimialueekseen koko Suomen (taulukko 3) ja kolme Varsinais-Suomen. Nauvossa toimi 10 yritystä (37 %) ja Dragsfjärdissä, Korppoossa tai Paraisilla kussakin seitsemän yritystä (26 % vastanneista). Houtskarin alueella toimi kuusi ja Kemiössä neljä yritystä.

Yrityksistä 60 % ilmoitti päätoimialakseen majoituspalvelut, 44 % henkilöliikennepalvelut ja 40 % ravitsemispalvelut (taulukko 4). Kolmannes mainitsi sekalaiset matkailupalvelut, 29 % virkistys- ja viihdepalvelut ja 28 % matkatoimisto-, matkanjärjestäjä- ja matkaopaspalvelut. Kulttuuripalvelut päätoimialakseen ilmoittaneita oli vain 16 %. Yhteensä 36 % mainitsi sellaisen päätoimialan, jota ei ollut valmiissa vaihtoehdoissa. Näitä olivat välineiden vuokraus (veneet ja pyörät), maanviljely, myymälän hoito, koulutus ja luontomatkailu.

Taulukko 3. Yritysten toimialueet. Yhden yrityksen toiminta voi kohdistua useampaan toimialueeseen.

Toimialue	kpl	%
Koko Suomi	4	15
Uusimaa	2	7
Varsinais-Suomi	3	11
Ahvenanmaa	1	4
Länsi-Suomen lääni	1	4
Etelä-Suomen lääni	1	4
Dragsfjärd	7	26
Houtskari	6	22
Kemiö	4	15
Korppoo	7	26
Nauvo	10	37
Parainen	7	26
Vastanneita yhteensä	**27**	

Taulukko 4. Yritysten päätoimialat. Yhdellä yrityksellä voi olla useampia päätoimialoja.

Toimiala	kpl	%
Majoituspalvelut	15	60
Ravitsemispalvelut	10	40
Henkilöliikennepalvelut	11	44
Matkatoimisto-, matkanjärjestäjä- ja matkaopaspalvelut	7	28
Kulttuuripalvelut	4	16
Virkistys- ja viihdepalvelut	7	28
Sekalaiset matkailupalvelut	8	32
Muu	9	36
Vastanneita yhteensä	**25**	

3.1.2 Yritysten asiakkaat

Saaristomeren kansallispuiston aluetta käyttäneiden yritysten asiakkaat olivat viimeisten 12 kuukauden aikana suurimmaksi osaksi suomalaisia (84 %) (taulukko 5). Tosin tämä tulos perustuu vain neljään vastaukseen, sillä vain neljä yritystutkimukseen vastannutta ilmoitti kansallispuistossa käyneiden asiakkaidensa määrän. Samaisten neljän vastauksen perusteella noin kolme neljäsosaa Saaristomeren kansallispuistoa käyttäneistä yritysten asiakkaista oli yksityisasiakkaita ja neljännes yritysasiakkaita (taulukko 5).

Kaikista haastateltujen yritysten asiakkaista ulkomaalaisia oli noin 16 %. Heistä pääosa oli ruotsalaisia (30 %) (kuva 4). Seuraavaksi eniten oli saksalaisia (19 %) ja venäläisiä (18 %). Brittien osuudeksi tuli 6 %. Viidennes asiakkaista oli maista, joita ei annettu lomakkeessa valmiina vaihtoehtoina. Asiakkaita tuli mm. Baltian maista, Ranskasta, Espanjasta, Hollannista, Italiasta ja Kiinasta. Näiden muiden kansallisuuksien osuus oli yhteensä 20 %. Kaikkien ulkomaisten asiakkaiden kansallisuus ei ollut yrittäjien tiedossa.

Taulukko 5. Yritysten kansallispuiston aluetta käyttäneiden asiakkaiden jakautuminen. Asiakasmääränsä ilmoittaneiden yritysten lukumäärä (n) oli neljä. Muiden kuin asiakasmäärän ilmoittaneiden prosenttiosuuksia ei tässä tarkastelussa voida ottaa huomioon.

Yritysten aluetta käyttäneistä asiakkaista	kpl	%
Suomalaisia	138	84
Ulkomaalaisia	27	16
Yksityisasiakkaita	118	72
Yritysasiakkaita	47	28
Vastanneita yhteensä	**4**	

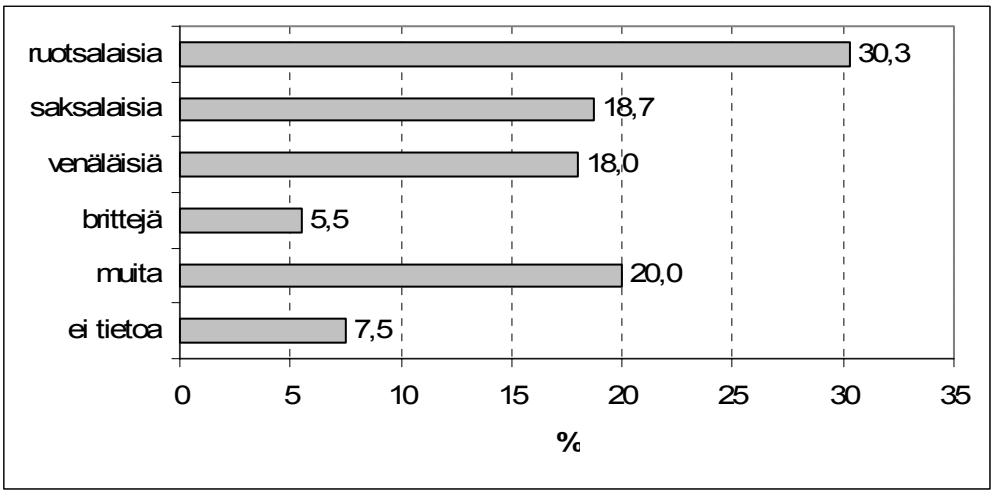

Kuva 4. Ulkomaisten asiakkaiden kansallisuudet (n = 19).

Aineisto, joka käsitteli yritysten asiakkaiden jakautumista vuodenajoittain, tallennettiin ASTA:n sijasta Exceliin. Tähän päädyttiin siksi, että ASTA:aan tallentaminen edellyttää asiakkaiden osuuksien ilmoittamista kuukausittain, ja sen moni vastaaja on kokenut vaikeaksi. Tässä tarkastelussa on huomioitava, että prosenttiosuudet on laskettu suoraan yritysten ilmoittamien osuuksien

keskiarvoina, ei painotettuina yritysten asiakkaiden määrillä. Tähän päädyttiin siksi, että vain kahdeksan yritystä mainitsi yksityisasiakkaidensa ja neljä yritysasiakkaidensa vuosittaisen kokonaismäärän, joka vaihteli 50 ja 25 000 välillä.

Eniten sekä yksityis- että yritysasiakkaita oli odotetusti kesällä ja vähiten talvella (kuvat 5 ja 6). Yksityisasiakkaista 69 % kävi kesällä ja yritysasiakkaista 44 %. Keväisin ja syksyisin oli suhteellisesti enemmän yritysasiakkaita kuin yksityisasiakkaita ja yleisesti ottaen yritysasiakkaat ovat jakautuneet yksitysiasiakkaita tasaisemmin eri vuodenajoille. Vain vähän yli 4 % sekä yksityis- että yritysasiakkaista sijoittui talvikuukausille. Yrityksistä viisi jätti kokonaan vastaamatta kyseiseen kysymykseen. Lisäksi viiden vastaus oli tietyin osin vajavainen, mutta nämä vastaukset huomioitiin siltä osin kuin oli mahdollista. Jotkut olivat ymmärtäneet kysymyksen väärin, jolloin prosenttiluvutkin oli annettu väärin. Tämä virhe ja väärinymmärrys pystyttiin kuitenkin suurimmassa osassa korjaamaan. Kolme lomaketta oli viime vuoden yrityspalautteesta, jossa vastaava kysymys oli eri muodossa (arvioitiin asiakkaiden jakautumista kuukausittain).

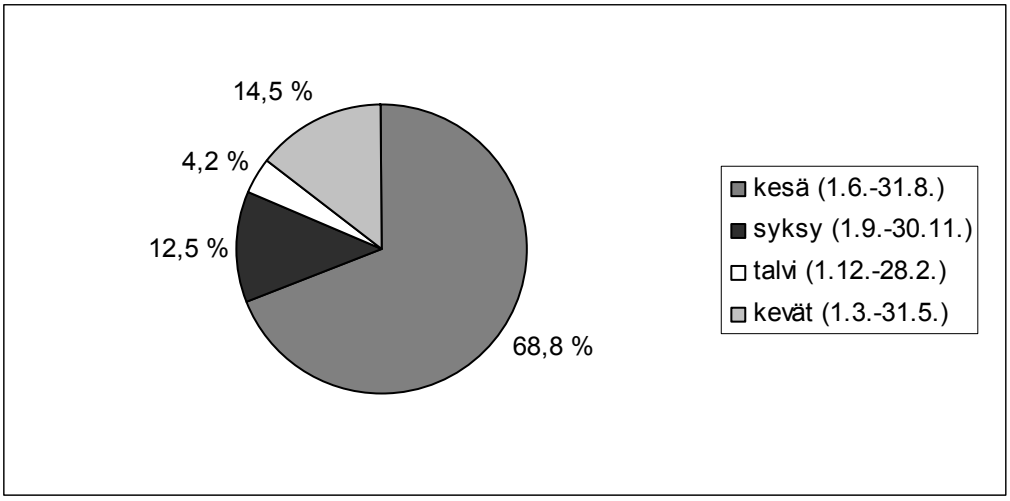

Kuva 5. Yritysten yksityisasiakkaiden jakautuminen vuodenajoittain (n = 20).

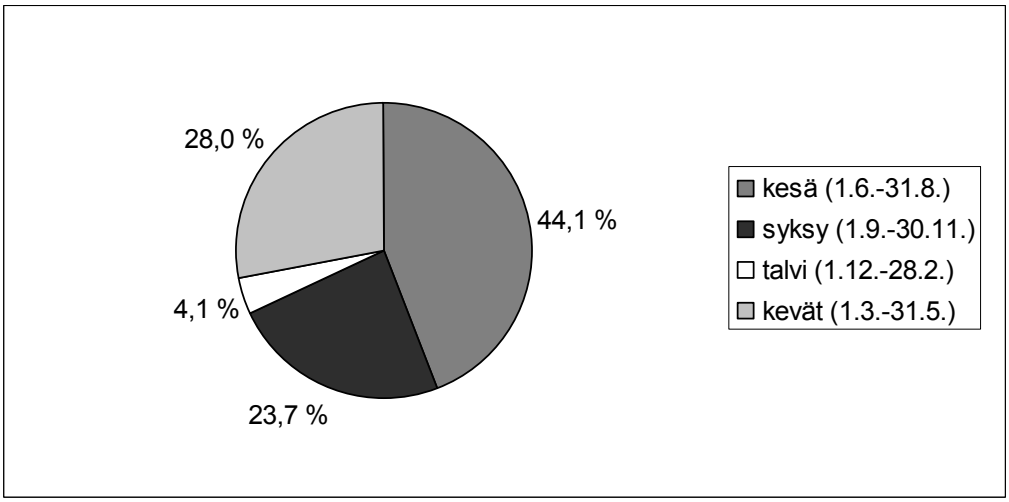

Kuva 6. Yritysten yritysasiakkaiden jakautuminen vuodenajoittain (n = 20).

3.1.3 Yritysten työllisyystilanne

Yrityksissä oli keskimäärin vajaat viisi vakituista työntekijää (taulukko 6) ja määräaikaisia oli keskimäärin 3,4. Keskiarvoja nostaa yksi suurempi yritys; vakituisia työntekijöitä oli puolessa yrityksistä vain yksi ja määräaikaisia vain kaksi. Yrityksistä 13 ilmoitti, että heillä on vakituinen kokopäiväinen työntekijä tai vakituisia kokopäiväisiä työntekijöitä. Työntekijämäärä oli pienimmillään yksi ja suurimmillaan 35. Osa-aikaisia vakituisia työntekijöitä oli vain kolmella vastanneista yrityksistä.

Määräaikaisia työntekijöitä oli 11 yrityksellä ja näistä kokopäiväisiä oli 26 ja osa-aikaisia 22. Määräaikaisten työntekijöiden määrä vaihteli yhden ja kymmenen henkilön välillä. Yhteensä kaikki 18 kysymykseen vastannutta yritystä työllistivät 126 henkilöä, joista 78 vakituisesti ja 48 määräaikaisesti.

Taulukko 6. Yritysten työntekijämäärä.

Työsuhteen tyyppi	n	Summa	Keskiarvo	Keskihajonta	Prosenttipisteet				
					Min	25 %	Med	75 %	Max
Vakituiset	13	78	4,88	9,58	1	1	1	2	35
kokopäiväiset	13	71	5,46	10,58	1	1	1	2	35
osa-aikaiset	3	7	2,33	2,31	1	1	1	5	5
Määräaikaiset	11	48	3,43	3,27	1	1	2	5	10
kokopäiväiset	6	26	4,33	3,39	1	2	5	6	10
osa-aikaiset	8	22	2,75	3,24	1	1	1	3	10
Vastanneita yhteensä	**18**	**126**	**4,20**	**7,27**	**1**	**1**	**1**	**5**	**35**

Yritysten ilmoittamista 126 työntekijästä 23 asui Saaristomeren kansallispuiston sijaintikunnissa Houtskarissa, Korppoossa, Nauvossa tai Dragsfjärdissa (taulukko 7). Näistä 15 oli vakituisia työntekijöitä ja kahdeksan määräaikaisia. Tutkimuksessa ei tarkasteltu tarkemmin, miten työntekijät jakautuivat näiden kuntien kesken. Keskimäärin kansallispuiston alueen kunnissa asuvia työntekijöitä oli yrityksissä joko yksi tai kaksi, ja alueella asuvien työntekijöiden määrä vaihteli yrityksessä yhden ja kuuden välillä. Kysymykseen työntekijöiden asuinkunnista vastasi yhteensä vain yhdeksän yritystä.

Vain viisi yritystä ilmoitti henkilöstönsä henkilötyövuosien määrän, joten kyseistä aineistoa ei voida luotettavasti tarkastella. Vähäisen aineiston mukaan vaikuttaa siltä, että määräaikaisilla työntekijöillä oli enemmän henkilötyövuosia kuin vakituisilla työntekijöillä.

Taulukko 7. Yritysten Saaristomeren kansallispuiston sijaintikunnissa vuonna 2007 asuneiden työntekijöiden määrä.

Työsuhteen tyyppi	n	Summa	Keskiarvo	Keskihajonta	Prosenttipisteet				
					Min	25 %	Med	75 %	Max
Vakituiset	7	15	1,88	1,81	1	1	1	2	6
kokopäiväiset	7	14	2,00	1,91	1	1	1	3	6
osa-aikaiset	1	1	1,00	-	1	1	1	1	1
Määräaikaiset	5	8	1,33	0,52	1	1	1	2	2
kokopäiväiset	4	5	1,25	0,50	1	1	1	1	2
osa-aikaiset	2	3	1,50	0,71	1	1	2	2	2
Vastanneita yhteensä	**9**	**23**	**1,64**	**1,39**	**1**	**1**	**1**	**2**	**6**

3.2 Saaristomeren kansallispuiston käyttö

3.2.1 Saaristomeren kansallispuiston käyttötavat ja käytön tarkoitus

Saaristomeren kansallispuiston yritystutkimukseen vastanneista 28 yrityksestä 14 eli puolet oli käyttänyt aluetta liiketoiminnassaan viimeisten 12 kuukauden aikana. Näistä kolmen yrityksen vastaukset ovat peräisin vuoden 2007 yrityspalautteesta, jossa ei tarkastella puiston merkitystä yrityksille siinä muodossa kuin yritystutkimuslomakkeessa. Vaikka kysymys oli suunnattu yrityksille, jotka ovat käyttäneet puistoa liiketoiminnassaan viimeisten 12 kuukauden aikana, vastasi yksi yritys, joka ei hyödynnä puistoa, myös kysymykseen (n = 12). Puistoa käyttäneistä yritystutkimukseen vastanneista yrityksistä 42 % arvioi alueen merkinneen yrityksen toiminnalle joko melko paljon tai erittäin paljon (taulukko 8). Neljäsosa yrityksistä arvioi puiston alueen merkityksen olleen yrityksen toiminnalle keskinkertainen ja kolmannekselle aluetta käyttäneistä yrityksistä alueen merkitys oli melko vähäinen. Yksikään ei vastannut, että kansallispuistolla ei ole lainkaan merkitystä yritykselle.

Taulukko 8. Saaristomeren kansallispuiston merkitys aluetta käyttäneille yrityksille viimeisten 12 kuukauden aikana. Arviointi: 1 = ei lainkaan,… 5 = erittäin paljon.

Arvioitava asia	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keski-hajonta
	n	%	ei lainkaan	melko vähän	keskinkertaisesti	melko paljon	erittäin paljon		
Alueen merkitys yrityksille viimeisten 12 kk:n aikana	12	43	0	33	25	17	25	3,33	1,23

Saaristomeren kansallispuistoa käyttäneistä yrityksistä 27 % ilmoitti käyttäneensä aluetta viimeisten 12 kuukauden kuluessa yrityksen sesonkiaikana kerran viikossa tai useammin (taulukko 9). Sesongin ulkopuolella yksikään yrityksistä ei käyttänyt puiston aluetta näin usein. Sesonkiaikoina 27 % ilmoitti käyttäneensä aluetta kerran kahdessa viikossa, 18 % kerran kuukaudessa ja 27 % vielä tätäkin harvemmin. Sesongin ulkopuolella kaksi kolmannesta (67 %, 4 yritystä) ilmoitti käyttäneensä puistoa harvemmin kuin kerran kuukaudessa. Käyttöä puistolle löytyi kuitenkin myös sesongin ulkopuolella, sillä yksi yritys (17 %) ilmoitti käyttäneensä puistoa kerran kahdessa viikossa ja yksi (17 %) kerran kuukaudessa. Vastausten tasainen jakauma arvioitaessa puiston sesonkiaikaista käyttöä kertoo, että toiset yritykset käyttävät aluetta hyvin aktiivisesti, toiset taas harvoin. Kansallispuistoa käyttäneistä 14 vastanneesta yrityksestä yhteensä 11 arvioi sesonkiaikaista puiston käyttöään, mutta vain kuusi arvioi sesongin ulkopuolella tapahtuvaa käyttöään.

Taulukko 9. Saaristomeren kansallispuiston käytön useus. Arviointi: 1= kerran viikossa tai useammin, …4 = harvemmin.

Alueen käytön useus	Vastanneita		Arviointi, %				Keski-arvo	Keski-hajonta
	n	%	kerran viikossa tai useammin	kerran kahdessa viikossa	kerran kuukaudessa	harvemmin		
Yritysten sesonkiaikoina	11	39	27	27	18	27	2,45	1,21
Yritysten sesongin ulkopuolella	6	21		17	17	67	3,50	0,84

Niistä yrityksistä, jotka eivät olleet käyttäneet kansallispuistoa yritystoiminnassaan viimeisten 12 kk:n aikana, 38 % arvioi käytön seuraavien 12 kk:n aikanakin olevan erittäin epätodennöistä (taulukko 10). Kuitenkin yhteensä 30 % vastanneista arvioi tulevansa joko erittäin todennäköisesti tai todennäköisesti käyttämään kansallispuistoa liiketoiminnassaan. Epävarmoja vastaajia oli paljon,

sillä 15 % ilmoitti, että käyttää aluetta epätodennäköisesti ja 15 % arvioi ehkä käyttävänsä aluetta seuraavien 12 kk:n aikana.

Avoimella kysymyksellä kysyttiin syytä siihen, miksi yritykset eivät ole käyttäneet Saaristomeren kansallispuistoa. Moni vastasi, että heillä ei ole tarvetta tai se ei kuulu liikeideaan. Eräs vastaaja kertoi asiakkaidensa vierailevan omaehtoisesti puiston alueella, vaikka he itse eivät sinänsä aluetta käytä.

Taulukko 10. Saaristomeren kansallispuiston käytön todennäköisyys seuraavien 12 kk:n aikana niiden yritysten kohdalla, jotka eivät ole käyttäneet kansallispuistoa yritystoiminnassaan viimeisten 12 kk:n aikana. Arviointi: 1 = erittäin epätodennäköisesti, …5 = erittäin todennäköisesti.

Yritys viimeisten 12 kk:n aikana	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keski-hajonta
	n	%	erittäin epätodennäköisesti	epätodennäköisesti	ehkä	todennäköisesti	erittäin todennäköisesti		
Ei ole käyttänyt aluetta	13	100	38	15	15	15	15	2,54	1,56

3.2.2 Saaristomeren kansallispuiston tarjoamat mahdollisuudet

Taulukossa 11 on yritysten harjoittamat toiminnot Saaristomeren kansallispuistossa. Yrityksiltä kysyttiin myös turvallisuussuunnitelmien voimassaolosta, mutta harva vastasi tähän kysymykseen. Vastanneiden yritysten yleisimmin puistossa harjoittama toiminto on tilausvene- ja tilauslaivaliikenne (54 %). Seuraavaksi yleisimpiä ovat retkeily (38 %), opastetut retket (31 %) ja melonta (23 %). Lisäksi mainintoja saivat sauvakävely (15 %), kalastus (15 %) ja veneilykaluston vuokraus (8 %). Kohdassa ”Muu” mainittuja toimintoja puistossa ovat koulutus ja linturetket. Kaiken kaikkiaan yritykset ilmoittivat harjoittaneensa yhdeksää eri toimintoa.

Kansallispuistoa käyttävistä ja kysymykseen vastanneista yrityksistä 85 % tarjoaa 1–3 aktiiviteettia puiston alueella (taulukko 12). Vain kaksi yritystä ilmoitti tarjoavansa 4–6 aktiviteettia. Mikään yrityksistä ei harjoittanut enempää kuin kuutta aktiviteettia. Yritysten toiminnot ovat siis hyvin keskittyneitä tiettyihin aktiviteetteihin ja moni vastannut yritys oli myös kooltaan melko pieni. Samassa kysymyksessä kartoitettiin myös yritysten tärkeintä aktiviteettia, mutta vain kaksi oli tähän vastannut.

Taulukko 11. Yritysten Saaristomeren kansallispuistossa harjoittamat toiminnot ja voimassa olevat turvallisuussuunnitelmat.

Toiminto	Harjoittanut		Voimassa oleva turvallisuussuunnitelma	
	kpl	%	kpl	%
Sauvakävely	2	15	0	0
Retkeily	5	38	0	0
Kalastus	2	15	0	0
Melonta	3	23	0	0
Veneilykaluston vuokraus	1	8	0	0
Tilausvene- tai tilauslaiva-liikenne	7	54	2	29
Opastettu retki	4	31	1	25
Muu	2	15	0	0
Vastanneita yhteensä	**13**		**3**	

Taulukko 12. Yritysten järjestämien toimintojen määrä Saaristomeren kansallispuistossa.

Toimintojen lkm / yritys	kpl	%
1–3 aktiviteettia	11	85
4–6 aktiviteettia	2	15
7–9 aktiviteettia tai enemmän	0	0
10 aktiviteettia tai enemmän	0	0
Yhteensä	**13**	**100**

3.2.3 Saaristomeren kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden arviointi

Yrityksiltä kysyttiin tyytyväisyyttä kansallispuiston palvelujen ja rakenteiden määrään. Tyytyväisyys määriteltiin yleisellä tasolla eikä eri osatekijöitä erotettu. Kukaan vastanneista ei ollut erittäin tyytymätön rakenteiden ja palveluiden määrään (taulukko 13). Suurin osa eli 58 % yrityksistä vastasi olevansa melko tyytyväinen ja 8 % erittäin tyytyväinen puiston rakenteiden ja palveluiden määrään. Neljäsosa vastanneista ei ollut tyytyväinen, mutta ei tyytymätönkään. Kysymykseen vastattiin asteikolla 1–5 (1 = erittäin tyytymätön, … 5 = erittäin tyytyväinen) ja vastausten keskiarvoksi saatiin 3,7. Tulos kertoo, että yritykset ovat melko tyytyväisiä palveluiden ja rakenteiden määrään.

Taulukko 13. Yritysten tyytyväisyys Saaristomeren kansallispuiston rakenteiden ja palveluiden määrään kokonaisuudessaan. Arviointi: 1 = erittäin tyytymätön, …5 = erittäin tyytyväinen.

Palvelu	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo	Ei käyttänyt
	n	%	erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen		n
Tyytyväisyys alueen palveluiden määrään kokonaisuudessaan	12	100	0	8	25	58	8	3,7	0

3.3 Toimintaympäristö ja yhteistyö

3.3.1 Toimintaympäristö

Yrityksiä pyydettiin arvioimaan matkailualan taloudellista kannattavuutta eri tasoilla (taulukko 14). Yleisesti ottaen matkailualan taloudellinen kannattavuus nähtiin parhaimpana koko maan tasolla. Yli puolet (57 %) arvioi kannattuvuuden olevan melko hyvä ja 43 % ilmoitti sen olevan keskinkertainen. Lisäksi yritykset arvioivat matkailun toimialan kannattuvuutta maakunnassa ja kohdealueella sekä omassa yrityksessä. Suurin osa arvioi kannattavuuden maakunnassa ja kohdealueella melko hyväksi (50 %) tai keskinkertaiseksi (45 %). Vastaukset olivat samansuuntaiset myös oman yrityksen kannattavuutta arvioitaessa, jolloin 41 % arvioi kannattavuuden olevan melko hyvä ja 44 % keskinkertainen. Pieni osa (7 %) vastanneista määritteli taloudellisen kannattavuuden omassa yrityksessä erittäin huonoksi. Missään kohdassa ei vastattu kannattavuuden olevan erittäin hyvä.

Taulukko 14. Yritysten mielipiteet taloudellisesta kannattavuudesta vuonna 2007. Arviointi: 1 = erittäin huono, …5 = erittäin hyvä.

Toimiala	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keski-hajonta
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskinker-tainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Matkailun toimialalla koko maassa	21	78	0	0	43	57	0	3,57	0,51
Matkailun toimialalla maakunnassa ja kohde-alueella	22	81	0	5	45	50	0	3,45	0,60
Omassa yrityksessä	27	100	7	7	44	41	0	3,19	0,88
Vastanneita yhteensä	**27**								

Yritykset saivat pohtia myös matkailualan yrittäjyyden toimintaedellytyksiä eri mittakaavoissa ja ympäristöissä (taulukko 15). Myönteisimmin suhtauduttiin toimintaedellytyksiin omassa yrityksessä keskiarvon ollessa asteikolla yhdestä viiteen 3,65 eli lähellä melko hyvää tasoa. Seuraavaksi myönteisimmin suhtauduttiin yhteistyöhön Metsähallituksen kanssa (3,55) sekä matkailualan yrittäjyyden toimintaedellytyksiin yleisesti Suomessa (3,44) ja alueen yrittäjien keskuudessa (3,43). Annetuista vaihtoehdoista heikoimman arvion sai yrittäjyyden toimintaedellytykset maakunnallisesti tai seudullisesti (3,15), minkä 20 % vastaajista arvioi melko huonoksi. Kukaan ei arvioinut mitään kohtaa erittäin huonoksi. Toimintaympäristö alueen yrittäjien keskuudessa ja omassa yrityksessä saivat vähintään arvion keskinkertainen.

Taulukko 15. Yritysten mielipiteet toimintaympäristöstä vuonna 2007. Arviointi: 1 = erittäin huono, …5 = erittäin hyvä.

Toimintaympäristö	Vastan-neita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keski-hajonta
			erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Matkailualan yrittäjyyden toimin-taedellytyksien suhteen yleisesti Suomessa	25	96	0	8	52	28	12	3,44	0,82
Yrittäjyyden toimintaedellytyksi-en suhteen maakunnallisesti tai seudullisesti	20	77	0	20	55	15	10	3,15	0,88
Yrittäjyyden toimintaedellytyksi-en suhteen alueen sijaintikun-nassa tai -kunnissa	19	73	0	11	53	26	11	3,37	0,83
Alueen yrittäjien keskuudessa	21	81	0	0	67	24	10	3,43	0,68
Yhteistyössä Metsähallituksen kanssa	20	77	0	5	50	30	15	3,55	0,83
Omassa yrityksessä	23	88	0	0	48	39	13	3,65	0,71
Vastanneita yhteensä	**26**								

3.3.2 Yritysten välinen yhteistyö

Yrityksiltä kysyttiin, tekevätkö ne yhteistyötä alueen muiden yritysten kanssa ja jos tekevät, niin millaisissa asioissa. Vastanneista 76 % teki yhteistyötä muiden yritysten kanssa melko paljon (38 %) tai keskinkertaisesti (38 %) (taulukko 16). 8 % ilmoitti tekevänsä yhteistyötä erittäin paljon. Toisaalta 17 % ilmoitti tekevänsä melko vähän. Keskiarvo oli 3,38, mikä tarkoittaa, että yhteistyötä on enemmän kuin keskinkertaisesti.

Alueen muiden yrittäjien kanssa yhteistyötä tekevät yritykset saivat arvioida, millaisia yhteistyömuotoja he harjoittivat. Alueen yrittäjien välillä oli eniten yhteistyötä markkinoinnissa (65 %), kuljetuspalveluissa (57 %), majoituspalveluissa (48 %) ja myynnissä (48 %) (taulukko 17). Myös tuotteisiin (39 %), ruokailupalveluihin (26 %) ja ohjelmapalveluihin (22 %) liittyen tehtiin jonkin verran yhteistyötä. Vähiten yhteistyötä oli kaluston (17 %), tapahtumien (13 %) ja tuotekehityksen (9 %) puolella. Yhteistyön sektori on melko laaja, sillä kaikki annetut vaihtoehdot saivat vähintään yhden maininnan.

Taulukko 16. Yhteistyö muiden yritysten kanssa. Arviointi: 1 = ei lainkaan, …5 = erittäin paljon.

Arvioitava asia	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keski-hajonta
	kpl	%	erittäin paljon	melko paljon	keskinker-taisesti	melko vähän	ei lain-kaan		
Tekeekö yritys parhaillaan yhteistyötä	24	100	8	38	38	17		3,38	0,88

Taulukko 17. Yritysten yhteistyöalat alueen muiden yritysten kanssa.

Yhteistyöala	kpl	%
Markkinointi	15	65
Myynti	11	48
Kalusto	4	17
Tapahtumat	3	13
Tuotteet	9	39
Tuotekehitys	2	9
Majoituspalvelut	11	48
Ruokailupalvelut	6	26
Ohjelmapalvelut	5	22
Kuljetuspalvelut	13	57
Muu	1	4
Vastanneita yhteensä	**23**	

Taulukossa 18 nähdään yrittäjien mielipiteitä yritysten välisen yhteistyön onnistumisesta. Vastanneista 55 % oli sitä mieltä, että yrittäjäverkoston toiminta ei ollut parantunut eikä huonontunut edellisestä vuodesta. 30 %:n mielestä toiminta oli parantunut jonkin verran. Yrittäjäverkoston toiminnan arvioinnin keskiarvo on 3,40, ja se kertoo vastanneiden olevan hieman enemmän samaa mieltä kuin eri mieltä annetun väitteen kanssa.

Lähes puolet (48 %) vastaajista oli sitä mieltä, että työnjako muiden yrittäjien kanssa oli jossain määrin kannattavaa. 43 % ei ollut esitetyn väitteen kanssa samaa eikä eri mieltä. Vähemmistö vastanneista (10 %) oli väitteestä jonkin verran tai täysin eri mieltä.

35 % vastanneista yrityksistä koki pystyneensä erikoistumaan muiden yritysten avulla. Puolet vastanneista ei ottanut asiaan kantaa. 10 % vastanneista oli jonkin verran ja 5 % täysin eri mieltä väitteen kanssa.

Taulukko 18. Yritysten mielipiteitä yhteistyön onnistumisesta muiden yritysten kanssa. Arviointi: 1 = täysin eri mieltä, …5 = täysin samaa mieltä.

	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	täysin eri mieltä	jonkin verran eri mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	jonkin verran samaa	täysin samaa mieltä		
Yrittäjäverkoston toiminta parani edellisestä vuodesta	20	95	5	0	55	30	10	3,40	0,88
Työnjako muiden yrittäjien kanssa oli kannattavaa	21	100	5	5	43	29	19	3,52	1,03
Yrityksemme pystyi erikoistumaan alueen palveluketjussa, koska toiset yrittäjät osaavat hoitaa tehtävänsä osaltaan riittävän hyvin	20	95	5	10	50	25	10	3,25	0,97
Vastanneita yhteensä	**21**								

3.3.3 Yritysten ja Metsähallituksen välinen yhteistyö

Yhteistyötä Metsähallituksen kanssa kartoitettiin kysymällä yhteistyön määrää sekä tyytyväisyyttä Metsähallitukseen ja pyytämällä vastaajia arvioimaan Metsähallituksen muuta toimintaa kansallispuiston alueella. Yleisesti ottaen yhteistyötä Metsähallituksen kanssa oli hyvin vähän (taulukko 19), ja lähinnä sitä olivat harjoittaneet yhteistyösopimuksen tehneet yrittäjät. Eniten yhteistyötä tehdään alueen käyttöön liittyvissä sopimuksissa (ka 2,38), mutta se oli silti melko vähäistä tai keskinkertaista. Vähäistä yhteistyötä on myös alueen käyttöön liityvissä luvissa, alueen ja palveluiden markkinoinissa, alueen käytön suunnittelussa, Metsähallituksen palvelurakenteiden käytössä ja matkailun ohjelmapalveluissa. Tämän tutkimuksen mukaan yritysten ja Metsähallituksen välillä ei tehty lainkaan yhteistyötä tonttikaupoissa ja vuokrauksessa. Muina yhteistyömuotoina mainittiin ruokailu- ja majoituspalvelut sekä kanoottisafarit.

Taulukko 19. Yritysten ja Metsähallituksen välisen yhteistyön määrä. Arviointi: 1 = ei lainkaan, …5 = erittäin paljon.

Yhteistyöala	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	ei lainkaan	melko vähän	keskinkertaisesti	melko paljon	erittäin paljon		
Alueen käyttöön liittyvät sopimukset	21	95	48	5	24	10	14	2,38	1,53
Alueen käyttöön liittyvät luvat	21	95	62	10	10	10	10	1,95	1,43
Alueen ja palveluiden markkinoiminen	21	95	67	14	10	10	0	1,62	1,02
Alueen käytön suunnittelu	21	95	71	5	14	10	0	1,62	1,07
Metsähallituksen palvelurakenteiden käyttö (tuvat, tulipaikat yms.)	21	95	76	10	5	5	5	1,52	1,12
Tonttikaupat ja vuokraus	21	95	100	0	0	0	0	1,00	0,00
Matkailun ohjelmapalvelut	22	100	77	5	9	0	9	1,59	1,26
Muu	12	55	67	0	8	17	8	2,00	1,54
Vastanneita yhteensä	**22**								

Taulukossa 20 tarkastellaan, kuinka tyytyväisiä yritykset ovat yhteistyöhön Metsähallituksen kanssa. Kysymyksen viiteen eri tasovaihtoehtoon (1 = erittäin tyytymätön, …5 = erittäin tyytyväinen) vastasivat ne yritykset, jotka olivat tehneet kyseisissä asioissa yhteistyötä Metsähallituksen kanssa. Jos yrityksellä ei ollut ollut mainitunlaista yhteistyötä, vastausvaihtoehtona oli ”ei yhteistyötä”. Kukaan vastanneista ei ollut yhteistyöhön erittäin tyytymätön. Tyytyväisimpiä oltiin alueen käyttöön liittyviin sopimuksiin (ka 4,2) ja lupiin (4,0). Sopimusten kohdalla yli puolet oli erittäin tyytyväisiä yhteistyöhön. Tyytyväisiä oltiin myös matkailun ohjelmapalveluihin (3,8) ja Metsähallituksen palvelurakenteiden käyttöön (3,6). Eniten mielipiteet jakaantuivat alueen ja palveluiden markkinoinnin kohdalla. Puolet vastanneista oli melko tyytyväisiä markkinointiin, mutta kuitenkin 25 % oli melko tyytymättömiä. Myös alueen käyttöön liittyvien sopimusten ja lupien kohdalla pieni osa vastanneista oli melko tyytymättömiä (sopimukset 9 %, luvat 11 %), mutta suurin osa muista vastanneista oli näihinkin erittäin tyytyväisiä.

Taulukko 20. Yritysten tyytyväisyys yhteistyöhön Metsähallituksen kanssa. Arviointi: 1 = erittäin tyytymätön, …5 = erittäin tyytyväinen.

Yhteistyöala	Tehnyt yht.työtä ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo	Ei yhteis-työtä
	n	%	erittäin tyytymä-tön	melko tyytymä-tön	ei kum-pikaan	melko tyyty-väinen	erittäin tyyty-väinen		n
Alueen käyttöön liittyvät sopimukset	11	48	0	9	18	18	55	4,2	12
Alueen käyttöön liittyvät luvat	9	39	0	11	22	22	44	4,0	14
Alueen ja palveluiden markkinoiminen	8	35	0	25	25	50	0	3,2	15
Alueen käytön suunnittelu	7	30	0	0	71	29	0	3,3	15
Metsähallituksen palvelu-rakenteiden käyttö (tuvat, tulipaikat yms.)	7	30	0	0	57	29	14	3,6	16
Tonttikaupat ja vuokraus	3	13	0	0	100	0	0	3,0	20
Matkailun ohjelmapalvelut	4	17	0	0	50	25	25	3,8	19
Muu	0	0	0	0	0	0	0		16
Vastanneita yhteensä	**23**								

Yrityksiä pyydettiin arvioimaan Metsähallituksen muuta toimintaa Saaristomeren kansallispuistossa asteikolla 1–5, jossa 1 on erittäin huono ja 5 erittäin hyvä (taulukko 21). Suurin osa (60 %) yrittäjistä arvioi yhteistyön Metsähallituksen henkilöstön ja yrittäjien välillä erittäin hyväksi (ka 4,47). Myös Metsähallituksen kyseisen alueen verkkosivujen hyödyllisyys (4,07), opastusaineistojen laatu ja saatavuus (4,06), Metsähallituksen tarjoama ympäristö- ja laatujärjestelmäkoulutus (3,92) ja polttopuuhuolto (3,80) koettiin melko hyviksi. Minkään toiminnan arviointi ei saanut kolmosta huonompaa keskiarvoa. Palveluista oli käytetty eniten opastusaineistoa (n = 16; 94 % kysymykseen vastanneista), joten useimmat tutkimukseen osallistuneet yritykset pystyivät arvioimaan niiden laatua ja saatavuutta. Vähiten oli käytetty erityisryhmien palveluja (n = 4) ja polttopuuhuoltoa (n = 5). Melko huonoja arvosanoja annettiin eri kohdissa vain hyvin vähän ja erittäin huonoja arvosanoja ei ollenkaan. Metsähallituksen toiminnan keskiarvo Saaristomeren kansallispuistossa oli 3,84. Toiminta arvioitiin siis lähelle melko hyvää tasoa.

Taulukko 21. Yritysten arvio Metsähallituksen toiminnasta Saaristomeren kansallispuistossa (1 = erittäin huono, …5 = erittäin hyvä).

Palvelu	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo	Ei käyttänyt
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		n
Palvelurakenteet alueen sisääntuloväylillä (pysäköinti- ja rantautumispaikat jne.)	14	82	0	0	57	29	14	3,57	11
Palvelurakenteet maastossa (tulentekopaikat, polut, ladut, laiturit, sillat, puukatokset, käymälät jne.)	13	76	0	8	38	38	15	3,62	12
Rakenteiden ja reittien turvallisuus	11	65	0	9	27	45	18	3,73	14
Maasto-opasteet (infotaulut, viitoitus)	13	76	0	8	38	38	15	3,62	12
Polttopuuhuolto	5	29	0	20	20	20	40	3,80	20
Jätehuolto (käymälät, jätepisteet, yleinen siisteys)	11	65	0	18	27	27	27	3,64	13
Erityisryhmien palvelut (esim. liikuntaesteiset)	4	24	0	50	0	50	0	3,00	21
Metsähallituksen henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa	15	88	0	0	13	27	60	4,47	10
Opastusaineiston laatu ja saatavuus (MH:n esitteet ja muu aineisto)	16	94	0	0	19	56	25	4,06	9
Metsähallituksen kyseisen alueen www-sivujen hyödyllisyys	15	88	0	0	27	40	33	4,07	10
Metsähallituksen tarjoama ympäristö- ja laatujärjestelmäkoulutus	12	71	0	8	17	50	25	3,92	13
Muu	1	6	0	0	0	0	100	5,00	5
Vastanneita yhteensä	**17**								
Aluekohtainen ka								**3,84**	
Vertailukelpoinen ka								**3,84**	

3.4 Asiakastyytyväisyys

Metsähallituksen toimintaa ja palvelurakenteita kuvaavien kysymysten vastaukset voidaan luokitella asiakastyytyväisyyden osatekijöihin (taulukko 22). Näiden osatekijöiden perusteella laskettu aluekohtainen yrittäjien asiakastyytyväisyysindeksi oli Saaristomeren kansallispuistossa 3,79 (taulukko 22). Myös tässä arviointiasteikko oli yhdestä viiteen. Osa-alueista korkeimman keskiarvon sai Metsähallituksen toiminta, joka oli 3,84. Sekä alueen palvelut että yhteistyö Metsähallituksen kanssa saivat arvosanakseen 3,67. Kaikki keskiarvot olivat lähellä arvosanaa melko hyvä. Ympäristöä ei tässä tutkimuksessa arvioitu.

Taulukko 22. Asiakastyytyväisyys osatekijöittäin.

Metsähallituksen toiminta		Palvelut alueella		Yhteistyö MH:n kanssa	
Palvelurakenteet alueen sisääntuloväylillä (pysäköinti- ja rantautumispaikat jne.)	3,57	Palveluiden määrä	3,67	Alueen käyttöön liittyvät sopimukset	4,18
Palvelurakenteet maastossa (tulentekopaikat, polut, ladut, laiturit, sillat, puukatokset, käymälät jne.)	3,62			Alueen käyttöön liittyvät luvat	4,00
Rakenteiden ja reittien turvallisuus	3,73			Alueen ja palveluiden markkinoiminen	3,25
Maasto-opasteet (infotaulut, viitoitus)	3,62			Alueen käytön suunnittelu	3,29
Polttopuuhuolto	3,80			Metsähallituksen palvelurakenteiden käyttö (tuvat, tulipaikat yms.)	3,57
Jätehuolto (käymälät, jätepisteet, yleinen siisteys)	3,64			Tonttikaupat ja vuokraus	3,00
Erityisryhmien palvelut (esim. liikuntaesteiset)	3,00			Matkailun ohjelmapalvelut	3,75
Metsähallituksen henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa	4,47				
Opastusaineiston laatu ja saatavuus (MH:n esitteet ja muu aineisto)	4,06				
Metsähallituksen kyseisen alueen www-sivujen hyödyllisyys	4,07				
Metsähallituksen tarjoama ympäristö- ja laatujärjestelmäkoulutus	3,92				
Aluekohtainen keskiarvo	**3,84**		**3,67**		**3,67**
Vertailukelpoinen keskiarvo	**3,84**		**3,67**		**3,67**
Aluekohtainen kävijätyytyväisyysindeksi					**3,79**
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi					**3,78**

3.5 Tulevaisuus

Yritykset saivat arvioida tulevaisuuden näkymiä ja muutoksia sekä oman toimintansa kohdalla että yleisesti Saaristomeren kansallispuistossa. Tarkastellessaan omaa toimintaansa ja alueen matkailua yritykset arvioivat, että toiminta pysyy joko entisellään tai kasvaa (taulukko 23). Yrityksistä 58 % arvioi toimintansa kasvavan jonkin verran ja 12 % arvioi sen kasvavan merkittävästi. Vajaa kolmannes vastanneista arvioi toiminnan pysyvän entisellään. Myös matkailun arvioidaan tulevaisuudessa kasvattavan merkitystään Saaristomerellä. Jopa kolmannes arveli matkailun kasvavan merkittävästi ja 63 % arvioi sen kasvavan jonkin verran. Vain 4 % arveli matkailun pysyvän ennallaan. Taantumista näiden tekijöiden suhteen ei siis yrittäjien näkökulmasta ole havaittavissa ja yritysten toiminnan tulevaisuus näyttää valoisalta.

Yritykset arvioivat myös Saaristomeren merkitystä heidän omalle toiminnalleen tulevaisuudessa (taulukko 24). Yhteensä 55 % arvioi Saaristomeren merkitsevän heidän yritystoiminnalleen joko melko paljon tai erittäin paljon. Vajaa kolmannes (29 %) arvioi merkityksen keskinkertaiseksi ja 16 % arvioi merkityksen melko vähäiseksi tai merkitystä ei ole lainkaan. Vaikka puolet yrityksistä ilmoitti, että ei ole käyttänyt Saaristomeren kansallispuistoa yritystoiminnassaan viimeisen vuoden aikana, arvioi moni Saaristomerellä olevan kuitenkin merkitystä heidän yritykselleen tulevaisuudessa. Vastausten keskiarvoksi saadaan 3,42, ja se kertoo, että merkitystä on jonkin verran.

Taulukko 23. Tulevaisuuden näkymät ja muutokset toiminnan laajuudessa. Arviointi: 1 = supistuu merkittävästi, …5 kasvaa merkittävästi.

Arvioitava asia	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keski-hajonta
	n	%	supistuu merkittävästi	supistuu jonkin verran	pysyy entisellään	kasvaa jonkin verran	kasvaa merkittävästi		
Yrityksen toiminta	26	100			31	58	12	3,81	0,63
Alueen matkailu	24	92			4	63	33	4,29	0,55

Taulukko 24. Saaristomeren kansallispuiston merkitys yrityksille tulevaisuudessa. Arviointi: 1 = ei lainkaan, …5 = erittäin paljon.

Arvioitava asia	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keski-hajonta
	n	%	ei lainkaan	melko vähän	keskinkertaisesti	melko paljon	erittäin paljon		
Alue merkitsee yrityksille tulevaisuudessa	24	100	8	8	29	42	13	3,42	1,10

3.6 Toiveita ja terveisiä Metsähallitukselle

Yrityksiltä kysyttiin vapaamuotoisesti, miten Saaristomeren kansallispuistoa tulisi kehittää, jotta se vastaisi paremmin yritysten tarpeita (lomakkeen kysymykset 16 ja 17) ja yritysten toiveita kansallispuiston kehittämiseksi seuraavien kahden vuoden aikana (kysymys 31). Lisäksi lomakkeen lopussa oli mahdollisuus kirjoittaa vapaamuotoisesti muita toiveita Metsähallitukselle. Tässä esitetään yhteenveto näihin kolmeen kohtaan saaduista vastauksista.

Yritysten toiveet ja kehittämisehdotukset sisälsivät monenlaisia aiheita. Yleisesti ottaen moni toivoi lisää tietoa Metsähallituksesta ja sen tarjoamista palveluista sekä Metsähallituksen toimenkuvasta Saaristomerellä. Tietoa toivottiin saatavan myös alueen ympäristöstä. Yrittäjien lisäksi myös heidän asiakkaansa ovat kiinnostuneita alueen palveluista.

Myös yhteistyötä yritysten ja Metsähallituksen välillä toivottiin monissa eri muodoissa. Moni vastaaja toivoi yhteisiä kokoontumisia ja tilaisuutta keskustella yleisesti yhteistyöstä sekä siitä, miten sesonkiaikojen yritystoimintaa voitaisiin kehittää. Yhteistyön avulla halutaan voimistaa ja kohdentaa yritysten markkinoita ja samalla olisi mahdollista myös paketoida palveluja. Lisäksi annettiin konkreettisia ehdotuksia erilaisten ohjelmapalveluiden, kuten vaelluksien järjestämisestä yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Aktiivista keskustelua toivottiin käytävän mm. verkkosivujen kautta.

Saarien rantautumispaikkoja ja laitureita toivotaan parannettavan ja lisättävän. Laiturien hyvä kunto ja määrä antavat monille yrityksille paremmat työskentelymahdollisuudet saarissa ja samalla ne helpottavat kansallispuiston matkailullista hyödyntämistä. Varsinkin tilausveneyrittäjät toivovat rantautumispaikkojen kehittämistä. Myös saariston julkista liikennettä haluttiin kehitettävän. Se edesauttaisi puiston hyödyntämistä, kuten myös majoitusmahdollisuudet kaikissa kansallispuiston suurissa saarissa.

Myös polkuverkostoa toivottiin kehitettävän. Saarille haluttiin enemmän ohjattuja retkiä ja teemapäiviä. Nötöseen ja Kappalholmiin toivottiin laituria ja luontopolkua. Eräs yrittäjä toivoi Saaristomerelle karttaa, jota melojat voisivat hyödyntää. Myös ulkomaisia asiakkaita haluttaisiin lisää, jolloin markkinoinnin merkitys korostuu.

Kaikki yrittäjät eivät ole innoissaan kansallispuiston matkailijamäärän lisääntymisestä. Matkailijamäärän lisääntyminen saatetaan kokea rasitteeksi luonnolle ja häiritsevän paikallisten elämää. Eräs vastaaja toivoi, ettei kansallispuiston alue olisi avoin matkailijoille ja toinen pyysi takaamaan, että alueella liikkuvat turistit eivät oleskelisi yksityisillä mailla ja häiritsisi esim. lintujen pesintää. Yhteistyö ja luottamus Metsähallituksen ja paikallisten ihmisten välillä ovat tärkeitä tekijöitä alueen kokonaisvaltaisen kehittymisen kannalta. Palautteen mukaan tämä yhteistyö ei kuitenkaan aina ole sujunut toiveiden mukaan. Eräs vastaaja toteaa, että Saaristomeren kansallispuiston perustamisen alkuvuosina Metsähallitus otti etäisyyttä paikallisiin ihmisiin ja yrityksiin. Hänen mielestään epäkohdan korjaaminen tulee viemään monia vuosia.

Metsähallitukselle annettiin myös yleistä myönteistä palautetta. Palautteen mukaan yhteistyö on hyvää ja eräänkin vastaajan mukaan Metsähallituksen suhtautuminen yrittäjiin on yllättävän myönteinen. Yrittäjien keskuudesta löytyi myös halukkuutta oppia tuntemaan läpikotaisin Saaristomeri ja sen kaikki mahdolliset matkailukohteet. Palautteissa otettiin esiin myös kestävä kehitys ja kyseisen periaatteen noudattaminen kaikessa toiminnassa.

4 Yhteenveto ja johtopäätökset

Saaristomeren kansallispuiston yritystutkimukseen osallistui 28 yritystä ja tutkimuksen vastausprosentti oli 26,4. Tutkimus suoritettiin postikyselynä. Tutkimuslomake lähetettiin yrityksille, joiden joko tiedettiin jo käyttävän Saaristomeren kansallispuistoa liiketoiminnassaan tai joiden ajateltiin voivan käyttää sitä joko nykyisin tai tulevaisuudessa. Yritykset sijaitsivat joko Saaristomeren kansallispuiston alueella tai sen lähialueella. Lisäksi mukaan otettiin kolme vastauslomaketta talven 2007–2008 aikana kerätystä Metsähallituksen yhteistyöyritysten yrityspalautteesta. Saaristomeren kansallispuistoa yritystoiminnassaan viimeisten 12 kuukauden aikana käyttäneitä yrityksiä oli 14, mikä on puolet vastanneista.

Suurin osa vastanneista yrityksistä ilmoitti toimialueekseen jonkin kansallispuiston sijaintikunnista tai sen lähialueen kunnista (vuoden 2008 loppuun voimassa olleen kuntajaon mukaan). Tämä on luonnollista, sillä usein yritykset ovat pieniä, ja niiden tarjoamat palvelut on suunnattu juuri Saaristomeren kansallispuistoon tai sen lähialueelle. Useimmin toimialueeksi mainittiin Nauvo, joka onkin keskeinen kunta Saaristomeren kansallispuiston alueella. Pieni osa vastanneista ilmoitti toimivansa laajasti, joko koko Suomen tai jonkin läänin alueella. Osa saattoi määritellä toimialueensa asiakaskunnan kotipaikkojen mukaan, kun toiset taas saattoivat rajata alueen sen mukaan, missä heidän yritystoimintansa tapahtuu. Jos yrityksen toiminta tapahtuu esim. merellä, voi toimialueen määrittäminen olla vaikeaa, ja tällöin se on saatettu ilmoittaa laajemmin kuin kuntatasolla. Yleisimmäksi toimialaksi ilmoitettiin majoituspalvelut (60 %). Seuraavaksi eniten mainintoja saivat henkilöliikennepalvelut (44 %) ja ravitsemuspalvelut (40 %). Tutkimuksen alhaisen vastausprosentin takia tulokset eivät välttämättä kerro todellista toimialojen suhteellista jakautumista. Vähiten mainintoja saivat kulttuuripalvelut. Kulttuuripalveluja ei määritelty tarkemmin, jolloin niiden sisältö jäi yrittäjien pääteltäväksi.

Yritykset arvioivat suomalaisten ja ulkomaisten asiakkaiden osuuksia viimeisten 12 kuukauden aikana. Suomalaisia oli 84 % kaikista asiakkaista, jolloin ulkomaalaisten osuudeksi jää 16 %. Vastaavasti yksityisasiakkaiden osuus kaikista asiakkaista oli 72 % ja yritysakkaiden 28 %. Tulos perustuu kuitenkin vain neljään vastaukseen ja on siten vain suuntaa antava. Jostain syystä lähes kaikki yritykset jättivät vastaamatta kysymykseen, paljonko heillä oli yhteensä asiakkaita viimeisen vuoden aikana. Tämä voi johtua siitä, että kysymyslomakkeessa kyseinen kohta on vaikea havaita, ja moni onkin saattanut jättää vastaamatta siihen vahingossa. Toisaalta yritysten voi olla vaikea arvioida henkilömääriä. Ulkomaisista asiakkaista enemmistö tulee Ruotsista, Venäjältä ja Saksasta. Myös Baltian maista, kuten Virosta ja Liettuasta, ilmoitettiin tulevan asiakkaita.

Selvästi vilkkain vuodenaika Saaristomeren kansallispuistossa on kesä. Yksityisasiakkaista lähes 70 % jakaantuu kesäkuukausille ja yritysasiakkaista noin 45 %. Kesäloma-aikaan yksityisasiakkaita on yrityksillä luonnollisesti enemmän kuin yritysasiakkaita, jotka puolestaan ovat jakautuneet tasaisemmin koko vuodelle. Vain vähän yli 4 % sekä yksityisasiakkaista että yritysasiakkaista sijoittuu talvikuukausille. Tässäkin kysymyksessä vain harva vastanneista ilmoitti asiakkaiden kokonaismäärän. Vajaa puolet ilmoitti, että heillä ei ole asiakkaita talvikuukausina.

Yrityksillä oli keskimäärin vajaat viisi vakituista työntekijää. Todellisuudessa puolella yrityksistä oli kuitenkin vain yksi vakituinen työntekijä, sillä yhdellä mukana olleella yrityksellä oli suhteessa muihin suuri vakituisten työntekijöiden määrä. Tämä nostaa keskiarvon suhteettoman korkeaksi. Määräaikaisia työntekijöitä yrityksissä oli keskimäärin 3,4 mediaanin ollessa kaksi. Yrityksissä oli yhteensä 71 vakituista kokopäiväistä työntekijää ja 26 määräaikaista kokopäiväistä työntekijää. Vuonna 2005 tehdyssä yritystutkimuksessa yritykset ilmoittivat, että määräaikaisten kokopäiväis-

ten työntekijöiden osuus oli 53 % eli suurempi kuin kokopäiväisten vakituisten osuus (36 %) (Berghäll 2005). Tämän tutkimuksen perusteella vaikuttaisi siltä, että vakituisten työntekijöiden suhteellinen osuus on lisääntynyt, mutta toisaalta on huomattava, että vastanneiden yritysten määrä on tässä tutkimuksessa hyvin pieni. Työntekijöitä yrityksissä oli yhdestä 35:een ja kysymykseen vastanneet 18 yritystä työllistivät yhteensä 126 henkilöä. Työntekijöistä 23 (15 vakituista ja 8 määräaikaista) asui Saaristomeren kansallispuiston sijaintikunnissa (Houtskari, Korppoo, Nauvo ja Dragsfjärd). Luku on matala, koska osa yrityksistä oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. Toisaalta kaikki eivät olleet vastanneet myöskään työntekijä- ja henkilötyömääriä kartoittavaan kysymykseen. Keskimäärin alueen kunnissa asui yksi tai kaksi työntekijää yritystä kohden. On kuitenkin huomattava, että tähän kysymykseen vastasi siis vain yhdeksän yritystä.

Puolet yrityksistä ilmoitti käyttäneensä Saaristomeren kansallispuistoa liiketoiminnassaan viimeisten 12 kuukauden aikana. Näistä 42 % arvioi kansallispuiston alueen merkinneen yritykselle joko melko tai erittäin paljon. Neljännekselle yrityksistä alueen merkitys oli keskinkertainen ja kolmannekselle melko vähäinen. Myös Berghällin (2005) tutkimuksessa kysyttiin, onko yritys käyttänyt Saaristomeren kansallispuiston aluetta viimeisen vuoden aikana. Kysymykseen vastattiin asteikolla, jossa luku 5 tarkoitti ”täysin samaa mieltä” ja 1 ”täysin eri mieltä”. Keskiarvoksi saatiin 2,6, joka voidaan tulkita niin, että kansallispuistoa oli käyttänyt myös vuoden 2005 tutkimuksessa noin puolet vastaajista.

Jotkut Saaristomeren kansallispuistoa hyödyntävistä yrityksistä käyttivät puistoa sesonkiaikana hyvin usein, kun toiset taas ilmoittivat käyttävänsä sitä harvoin. Käyttömäärä siis vaihteli yrityksen mukaan. Sesongin ulkopuolella 67 % vastanneista (4 yritystä, sillä tähän kysymykseen vastanneita oli vain kuusi) ilmoitti käyttäneensä aluetta harvemmin kuin kerran kuukaudessa. Vajaa puolet yrityksistä, jotka eivät ole käyttäneet kansallispuistoa yritystoiminnassaan viimeisten 12 kuukauden aikana, arvioi käytön olevan epätodennäköistä myös tulevaisuudessa. Syitä tähän ovat todennäköisesti mm. yritysten sijainti ja toimiala, sillä monille yrityksille hyödyntäminen saattaa olla käytännössä vaikeaa. Jos yritys esimerkiksi tarjoaa vain majoitusta eikä sen toiminta sijaitse tällä hetkellä puiston alueella, on kyseistä liiketoimintaa käytännössä mahdoton siirtää kansallispuiston alueelle ilman laajentumissuunnitelmaa. Kuitenkin moni yritys varmasti hyötyy Saaristomeren kansallispuiston seudulle houkuttelemista kävijävirroista.

Yleisin yritysten kansallispuistossa harjoittamana toiminto oli tilausvene- ja tilauslaivaliikenne (54 %). Suosittuja olivat myös retkeily ja opastetut retket, melonta, sauvakävely, kalastus sekä veneilykaluston vuokraus. Lisäksi mainittiin koulutus ja linturetket. Yleisimmin yritys tarjosi 1–3 aktiviteettia. Yrityksiltä kysyttiin myös, onko heillä voimassa kuluttajansuojalain mukainen turvallisuussuunnitelma. Kysymykseen vastasi vain harva yritys, joten kyseisen aineiston tarkastelu on lähes merkityksetöntä. On vaikea arvioida, johtuuko vastaamattomuus siitä, että turvallisuussuunnitelmia ei ole, vai siitä, että kysymykseen ei haluttu tai osattu vastata. Eräs vastaaja totesi myös, että esimerkiksi chartertoimintaa ja merenkulkua harjoittavaa matkustaja-alusta koskevat eri säännökset kuin monia maalla tapahtuvia toimintoja. Turvallisuussuunnitelman olemassaoloon vaikuttaa voimakkaasti se, minkälaista toimintaa yritys harjoittaa. Esimerkiksi elämysmatkailun, kuten melonnan, kohdalla turvallisuussuunnitelmien merkitys korostuu.

Saaristomeren kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrää kartoitettiin tässä tutkimuksessa vain yleisellä kysymyksellä, jossa yritykset arvioivat asteikolla 1–5 ovatko tyytyväisiä vai tyytymättömiä alueen palveluihin ja rakenteisiin. Suurin osa (58 %) yrityksistä (n = 12) oli melko tyytyväisiä kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään ja 8 % oli erittäin tyytyväisiä. Yksikään vastanneista ei ollut erittäin tyytymätön. Kaiken kaikkiaan yritykset olivat melko tyytyväisiä (ka 3,7) Saaristomeren kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään.

Matkailun toimialan taloudellinen kannattavuus arvioitiin parhaaksi koko maan tasolla (3,57). Maakunnassa ja kohdealueella kannattavuutta pidettiin hieman heikompana (3,45). Omassa yrityksessä kannattavuus koettiin huonoimmaksi kolmesta arvioitavasti kohdasta, ja se sai arvon 3,19, joka on lähellä keskinkertaista. Siihen, että yrittäjät kokivat oman yrityksen toiminnan kannattavuuden heikommaksi kuin mitä kannattavuus on matkailun toimialla yleensä, saattaa vaikuttaa esimerkiksi mielikuva, että matkailu yleisesti on kasvava ja nouseva toimiala. Kuitenkin pienehköt yritykset kokevat usein taloudellisen tilanteen heikoksi suurten menojen takia, jolloin toiminnan kannattavuus saattaa tuntua samalla heikolta myös suhteesssa muihin yrittäjiin.

Myös yritysten toimintaympäristöä arvioitiin eri mittakaavoissa ja alueilla asteikolla 1–5. Parhaimmiksi arvioitiin oman yrityksen toimintaedellytykset (3,65), mutta myös yhteistyö Metsähallituksen kanssa sai melko korkean arvosanan (3,55). Heikoimpina pidettiin toimintaedellytyksiä maakunnallisesti ja seudullisesti, sillä kyseinen keskiarvo oli vain 3,15. Syynä siihen, että omaa yritystä luonnehditaan parhaimmaksi toimintaympäristöksi, voi olla se, että siihen yrittäjä pystyy parhaiten vaikuttamaan. Se, että maakunnalliset ja seudulliset toimintaympäristöt ja -edellytykset koettiin vaihtoehdoista heikoimmiksi, viittaisi siihen, että kuntarajat ylittävään alueelliseen toimintaympäristöön ei yrittäjiltä jostain syystä löydy paljon luottamusta. Tähän voi vaikuttaa myös kuntien yhdistymiskeskustelu ja sen tuoma taloudellisen epävarmuuden tunne. Myönteistä on, että alueen yrittäjien keskuudessa toimintaympäristö koettiin melko hyväksi.

Melko moni Saaristomeren kansallispuiston yrittäjistä tekee yhteistyötä alueen muiden yrittäjien kanssa. Yhteensä 46 % yrittäjistä vastasi tekevänsä yhteistyötä joko erittäin paljon tai melko paljon ja 38 % vastaajista ilmoitti tekevänsä yhteistyötä keskinkertaisesti. Vain 17 % vastanneista ilmoitti, että yhteistyötä muiden yrittäjien kanssa on melko vähän. Kaikki vastanneet siis tekevät yhteistyötä jossain määrin muiden yritysten kanssa. Jokaisella yrittäjällä on todennäköisesti erilainen käsitys siitä, mikä on suuri yhteistyön määrä ja mikä pieni. Tämä riippuu mm. yrityksen tavoitteista ja myös mielikuvista, joita vastaajalla asiasta on.

Yhteistyötä tehtiin eniten markkinoinnissa, kuljetuspalveluissa, myynnissä ja majoituspalveluissa. Vähiten sitä tehtiin tuotekehityksen ja tapahtumien alueella. Yllättävän harva teki yhteistyötä ohjelmapalveluissa, joissa vuoden 2005 yritystutkimuksen mukaan (Berghäll 2005) tehtiin eniten yhteistyötä. Vastaajista 19 % oli täysin samaa mieltä ja 29 % jonkin verran samaa mieltä siitä, että työnjako muiden yrittäjien kanssa oli kannattavaa. Suurimman osan mielestä yrittäjäverkoston toiminta oli parantunut vähintään jonkin verran viimeisten 12 kk:n aikana. Yrittäjistä 35 % uskoi, että heidän yrityksensä pystyi erikoistumaan palveluketjussa ainakin jonkin verran. Kaiken kaikkiaan yhteistyöhön suhtaudutaan positiivisesti.

Yritysten ja Metsähallituksen välistä yhteistyötä tehtiin vastanneiden mukaan melko vähän. Tulos poikkeaa hieman vuoden 2005 yritystutkimuksesta, sillä sen mukaan yritysten ja Metsähallituksen välistä yhteistyötä oli keskinkertaisesti. Jonkin verran yhteistyötä tehdään kuitenkin alueen käyttöön liittyvissä sopimuksissa ja luvissa. Muutama yritys tekee yhteistyötä myös alueen ja palveluiden markkinoimisessa ja alueen käytön suunnittelussa. Tonttikaupoissa ja vuokrauksessa yhteistyötä ei tehty lainkaan. Yhteistyöhön oltiin tyytyväisiä eli se koettiin melko hyväksi tai erittäin hyväksi alueen käytön sopimusten (4,2) ja lupien (4,0), matkailun ohjelmapalveluiden (3,8) ja Metsähallituksen palvelurakenteiden käytön (3,6) osalta. Eniten ajatuksia jakoi alueen palveluiden markkinoiminen, johon neljännes oli melko tyytymättömiä ja puolet taas melko tyytyväisiä. Kukaan ei ollut erittäin tyytymätön mihinkään yhteistyöalaan.

Kaikkia yrityksiä pyydettiin arvioimaan Metsähallituksen toimintaa ja palveluja myös yleisesti. Eniten kiitosta sai yhteistyö Metsähallituksen henkilöstön kanssa (4,47). Myös Metsähallituksen

kyseistä aluetta esittelevien verkkosivujen hyödyllisyys (4,07), opastusaineiston laatu ja saatavuus (4,06), Metsähallituksen tarjoama ympäristö- ja laatujärjestelmäkoulutus (3,92), polttopuuhuolto (3,80) sekä rakenteiden ja reittien turvallisuus (3,73) saivat hyvät arviot. Huonoimmat arvosanat saivat erityisryhmien palvelut (3,00) ja palvelurakenteet alueen sisääntuloväylillä (3,57). Tosin erityisryhmien palveluja ei ollut käyttänyt kuin 4 vastanneista. Sisääntuloväylien palvelurakenteita ovat Saaristomeren kansallispuistossa esimerkiksi laiturit. Vapaassa palautteessa laitureita toivottiin lisää ja myös niiden kuntoon puututtiin. Tästä johtuu todennäköisesti heikompi arvosana muihin osioihin verrattuna. Kaiken kaikkiaan erittäin huonoja arvosanoja ei annettu lainkaan. Yritysten tyytyväisyys Metsähallituksen toimintaan sai keskiarvon 3,84.

Asiakastyytyväisyys jaettiin osa-alueisiin, jotka ovat Metsähallituksen toiminta, alueen palvelut ja yhteistyö Metsähallituksen kanssa. Metsähallituksen toiminta sai eri osatekijöistä parhaimman arvion, 3,84 ja alueen palvelut ja yhteistyö Metsähallituksen kanssa saivat molemmat keskiarvon 3,67. Kun kaikkien osatekijöiden kesken lasketaan yhteinen keskiarvo, saadaan tulokseksi 3,79. Tämä on tasoltaan lähes melko hyvä (asteikko 1–5).

Yritykset suhtautuivat tulevaisuuteensa optimistisesti. Yksikään ei arvioinut, että yrityksen toiminta supistuisi jonkin verran tai merkittävästi seuraavien 12 kk:n aikana. Suurin osa (58 %) arvioi toiminnan kasvavan jonkin verran ja 12 % ilmoitti sen kasvavan merkittävästi. Noin kolmanneksella (32 %) toiminta säilyy entisellään. Alueen matkailua arvioitaessa vastaukset olivat samansuuntaiset. Vastaajista 63 % arvioi matkailun kasvavan alueella jonkin verran ja kolmannes arvioi sen kasvavan merkittävästi. Kyseinen tulos saattaa heijastaa Saaristomeren alueen yleisiä kehitysnäkymiä etenkin matkailun suhteen.

Yrityksistä 42 % arvioi Saaristomerellä olevan merkitystä yrityksensä toiminnalle melko paljon (42 %). 13 % arvioi, että alue merkitsee yritykselle tulevaisuudessa erittäin paljon. Vajaa kolmannes arvioi merkitystä olevan keskinkertaisesti ja vain 16 %:n mukaan merkitystä ei ole lainkaan tai sitä on melko vähän. Saaristomeren kansallispuiston vetovoimaisuus on kiistatta tärkeä alueen matkailulle. Puistolla on merkittävä rooli tuodessaan Saaristomerta ihmisten tietoisuuteen ja samalla alueen yrityksille potentiaalisia asiakkaita.

Jonkin verran yritykset antoivat myös yleistä palautetta ja kehittämisehdotuksia Metsähallitukselle. Näiden tietojen avulla alueen rakenteita ja palveluja voidaan kehittää sekä yrittäjien että alueella vierailevien asiakkaiden toiveiden mukaisiksi. Yritykset toivoivat lisää keskustelua, ja yhteistyötä olisi myös hyvä kehittää. Varsinkin keskustelu paikallisten yrittäjien ja Metsähallistuksen välillä on toivottavaa – sama asia nousi esille jo vuoden 2005 yritystutkimuksessa. Vuoden 2005 tutkimuksessa tuli esille myös kulkuyhteyksien kehittämistarve, ja se näkyi myös tässä tutkimuksessa. Yhteistyön onnistumisen kannalta keskustelu on rakentava ja tehokas tapa lisätä eri tahojen välistä luottamusta.

Tähän yritystutkimukseen osallistui valitettavan vähän alueen yrittäjiä, joten aineiston suppeuden takia joihinkin tuloksiin tulee suhtautua varauksellisesti. Tulokset antavat kuitenkin suuntaa siitä, kuinka paljon Saaristomeren kansallispuistoa hyödynnetään yritystoiminnassa, millainen on yritysten asiakaskunta, mikä niiden työllisyystilanne ja millaisia tulevaisuusnäkymiä yrityksillä on. Tuloksia tarkasteltaessa on myös otettava huomioon, että yritystutkimus toteutettiin keväällä 2008 ja tutkimukseen vastanneet 25 yritystä arvioivat toimintaansa pääasiassa vuoden 2007 perusteella. Toisaalta ne kolme yritystä, jotka otettiin tutkimukseen mukaan yrityspalautekyselystä, olivat arvioineet osan kysymyksistä vuoden 2006 mukaan.

Tärkeintä on toimia yhteistyössä alueen yrittäjien kanssa ja kehittää aluetta yhdessä. Yrittäjien arvioiden mukaan Saaristomeren kansallispuiston tulevaisuus näyttää matkailun suhteen valoisalta.

Kiitokset

Kiitokset Jonna Berghällille ja Laura Lehtoselle, jotka auttoivat minua toteuttamaan Saaristomeren kansallispuiston yritystutkimuksen.

Lisäksi suurimmat kiitokset 28:lle tutkimukseen osallistuneelle yrittäjälle, jotka löysivät aikaa vastata kyselyyn kevätkiireiden lomassa. Vastaukset antavat arvokasta tietoa Saaristomeren kansallispuiston kehittämiseen.

Lähteet

Aaltonen, A. & Mäki, S. 2009: Saaristomeren kansallispuiston kävijätutkimus 2008. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 113. 64 s.

Berghäll, J. 2005: Saaristomeren kansallispuiston luontomatkailun aluetaloudelliset vaikutukset. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 153. 65 s.

Finnlake 2008: Käyntisatamat – Besökshamnar 2008: – <http://www.finnlake.com/kayntisatamat/fin/>.

Metsähallitus 1994: Saaristomeren kansallispuiston runkosuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 21. 59 s.

Metsähallitus 2000: Saaristomeren kansallispuiston runkosuunnitelma – Stomplan för Skärgårdshavets nationalpark.. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 56. 121 s.

Metsähallitus 2008a: Luontoon.fi-verkkopalvelu. – <http://www.luontoon.f/saaristomeri>, 16.–17.6.2008.

Metsähallitus 2008b: Metsa.fi-verkkopalvelu. – <www.metsa.fi>, 16.–17.6.2008.

Sarlin, A. 2003: Rapport för besökarundersökningen i Skärgårdshavets nationalpark 2003. – Raportti, Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut, Vantaa. 35 s.

Tanskanen, S. 2009: Sinisimpukan luontokeskuksen asiakastutkimus 2008. – Käsikirjoitus, Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut, Turku.

Ruotsinkielinen kyselylomake

Forststyrelsen **Södra Finlands naturtjänster** Konfidentiell

Frågeblankett nr _____

Svarsdatum _____

SKÄRGÅRDSHAVETS NATIONALPARK FÖRETAGSUNDERSÖKNING

Anvisningar för ifyllnad:
Den information vi får genom denna företagsundersökning kommer att utnyttjas för att utveckla Skärgårdshavet nationalpark. De insamlade uppgifterna behandlas absolut konfidentiellt och kommer inte att överlämnas till utomstående.
Vi hoppas att ni svarar omsorgsfullt på alla frågor på denna blankett och ber er beakta följande anvisningar

1. Läs frågorna omsorgsfullt.
2. Svara på frågorna **per företag** genom att kryssa för ett alternativ i frågorna med svarscirkel (❍). I de frågor där man kan välja flera alternativ ska ni kryssa för era svar i svarsrutan (❑). I en del frågor ber vi er skriva ett fritt formulerat svar.
3. Sänd den ifyllda blanketten senast 23.5.2008 på adressen Metsähallitus/Sini Mäki Kärsämäentie 8, 20300 Turku.
4. För ytterligare information vänligen kontakta Laura Lehtonen, 0205 64 4659, laura.lehtonen@metsa.fi.

TACK PÅ FÖRHAND!

BAKGRUNDSUPPGIFTER

1. Företags
namn _____
grundläggningsår _____

2. Svararens
namn _____
ställning eller uppgift _____
svarsdatum _____ . _____ . 20 _____

3. Företagets verksamhetsområde (markera vid behov flera punkter)

❑ hela Finland
❑ ett eller flera län, vilket eller vilka? _____
❑ ett eller flera lanskap, vilket eller vilka? _____
❑ Houtskär ❑ Dragsfjärd
❑ Korpo ❑ Pargas
❑ Nagu ❑ Kemito

4. Företagets huvudbransch(er) i viktighetsordning (1=vigtigast, 2=följande vigtigast...)

- ❑ inkvarteringstjänster
- ❑ restaurang- och cateringtjänster
- ❑ persontrafiktjänster
- ❑ resebyrå-, researrangörs- och guidetjänster
- ❑ kulturtjänster
- ❑ rekreations- och nöjestjänster
- ❑ diverse turisttjänster
- ❑ annan, vilken?_____

5. Vilka är de viktigaste tjänster och aktiviteter ert företag erbjuder?

_____

_____

_____

KUNDER

6a. Hur många procent av ert företags kunder har under de senaste 12 månaderna varit

finländare		%	privatkunder		%
utlänningar		%	företagskunder		%
sammanlagt	**100**	**%**	**sammanlagt**	**100**	**%**
sammanlagt cirka		**personer**			

6b. Om ert företag har haft utländska kunder under de senaste 12 månaderna, vad var de till nationaliteten?

brittiska		%			%
svenska		%	annat, vad?_____		%
tyska		%	vet ej		%
utländska kunder sammanlagt				**100**	**%**

7. Hur fördelar sig era kunder på olika årstider?

a) privatkunder

sommar (1.6.-31.8.)		%	sommar (1.6.-31.8.)		%
höst (1.9.-30.11)		%	höst (1.9.-30.11)		%
vinter (1.12.-28.2.)		%	vinter (1.12.-28.2.)		%
vår (1.3.-31.5.)		%	vår (1.3.-31.5.)		%
sammanlagt	**100**	**%**	**sammanlagt**	**100**	**%**
sammanlagt ca.		**person**	**sammanlagt ca.**		**person**

PERSONAL

8. Antalet anställda och årsverken i ert företag år 2007

fastanställda på heltid		person och		årsverken
fastanställda på deltid		person och		årsverken
visstidsanställda på heltid		person och		årsverken
visstidsanställda på deltid		person och		årsverken

9. Hur många anställda i ert företag bor i Houtskär, Korpo, Nagu eller Dragsfjärd?

fastanställda på heltid		visstidsanställda på heltid	
fastanställda på deltid		visstidsanställda på deltid	

SKÄRGÅRDSHAVETS NATIONALPARK

10. Har ert företag nyttjat Skärgårdshavets nationalpark i sin affärsverksamhet under de senaste 12 månaderna? (se kartan)

❍ ja → **GÅ TILL FÖLJANDE FRÅGA**

❍ Nej → **GÅ TILL FRÅGA NR 17**

A) OM FÖRETAGET HAR NYTTJAT SKÄRGÅRDSHAVETS NATIONALPARK I SIN AFFÄRSVERKSAMHET UNDER DE SENASTE 12 MÅNADERNA → FORTSÄTT HÄR

11 a. Hurdana verksamheter hade ni år 2007 inom Skärgårdshavets nationalparks område och för vilken av verksamheterna har ert företag en gällande säkerhetsplan som är godkänd av räddningsmyndigheterna? (Kuluttajaturvallisuuslaki v 2004)

	säkerhetsplan		säkerhetsplan
❑ friluftsliv	❑	❑ stavgång	❑
❑ fiske	❑	❑ paddling	❑
❑ snöskogång	❑	❑ hängflygning	❑
❑ långfärdsskridskoåkning	❑	❑ uthyrning av båtar	❑
❑ snöskoteråkning	❑	❑ charterbåtstrafik	❑
❑ ridning	❑	❑ ruttbåtstrafik	❑
❑ jakt	❑	❑ terrängätande	❑
❑ klättring och nedklättring	❑	❑ terrängcykling	❑
❑ dykning	❑	❑ guidning	❑
❑ terrängskidning	❑	❑ något annat, vad? _____	❑

11 b. Vilket av de alternativ ni valde har varit allra viktigast?_____

12. Hur ofta har ert företag nyttjat Skärgårdshavets nationalpark i sin affärsverksamhet under de senaste 12 månaderna?

under företagets säsong	**utanför företagets säsong**
❍ minst en gång i veckan	❍ minst en gång i veckan
❍ en gång per två veckor	❍ en gång per två veckor
❍ en gång i månaden	❍ en gång i månaden
❍ färre gånger än så	❍ färre gånger än så

13. Hur många procent av kunder som använda Skärgårdshavets nationalpark under de senaste 12 månaderna har varit

finländare	_____	%	privatkunder	_____	%
utlänningar	_____	%	företagskunder	_____	%
sammanlagt	**100**	**%**	**sammanlagt**	**100**	**%**
sammanlagt ca		**person**			

14. Hur stor betydelse har Skärgårshavets nationalpark haft för ert företag under de senaste 12 månaderna?
(5 = mycket stor, 4 = rätt stor, 3 = ingetdera, 2 = rätt liten, 1= ingen alls)

	5	4	3	2	1	
mycket stor	❍	❍	❍	❍	❍	ingen als

15. Hur nöjda är ni allmänt taget med <u>mängden</u> tjänster och anläggningar i Skärgårdshavets nationalpark?

5 = mycket nöjd, 4 = tämligen nöjd 3 = ingetdera 2 = tämligen missnöjd 1 = mycket missnöjd

5 4 3 2 1

mycket nöjd ❍ ❍ ❍ ❍ ❍ mycket missnöjd

16. Vilka önskemål har ni när det gäller utvecklingen av Skärgårdshavets nationalpark (service, strukturer och miljö), så att den bättre skulle motsvara ert företags behov?

_____

_____

_____

_____

_____

A) FÖRETAG SOM NYTTJAT SKÄRGÅRDSHAVETS NATIONALPARK UNDER DE SENASTE 12 MÅNADERNA → GÅ TILL FRÅGA NR 20

B) OM FÖRTAGET INTE HAR NYTTJAT SKÄRGÅRDSHAVETS NATIONALPARK I SIN AFFÄRSVERKSAMHET UNDER DE SENASTE 12 MÅNADERNA → FORTSÄTT HÄR

17. Varför har ert företag inte nyttjat Skärgårdshavets nationalpark i sin affärsverksamhet?

_____

_____

_____

_____

18. Vilka önskemål har ni när det gäller utvecklingen av Skärgårdshavets nationalpark (service, strukturer och miljö), så att den bättre skulle motsvara ert företags behov?

_____

_____

_____

_____

19. Hur sannolikt använder ditt företag Skärgårdshavets nationalpark i sitt företaksverksamhet under de följande 12 månaderna?

5= mycket sannolikt, 4= sannolikt, 3= eventuellt, 2= osannolikt, 1= mycket osannolikt

5 4 3 2 1

mycket sannolikt ❍ ❍ ❍ ❍ ❍ mycket osannolikt

ALLMÄN VERKSAMHETSMILJÖ OCH SAMARBETET MELLAN TURISMFÖRETAGEN ÅR 2007

20. Den ekonomiska lönsamheten i år 2007 var enligt min åsikt

(5 = mycket god, 4 = rätt god, 3 = medelmåttig, 2 = rätt dålig, 1 = mycket dålig)

	5 4 3 2 1	
inom turistnäringen i hela landet	mycket god ❍ ❍ ❍ ❍ ❍	mycket dåligt
inom turistnäringen i landskapet och målområdet	mycket god ❍ ❍ ❍ ❍ ❍	mycket dåligt
i det egna företaget	mycket god ❍ ❍ ❍ ❍ ❍	mycket dåligt

21. Verksamhetsmiljön i år 2007 var enligt min åsikt

(5 = mycket god, 4 = rätt god, 3 = medelmåttig, 2 = rätt dålig, 1 = mycket dålig)

	mycket god 5	4	3	2	1 mycket dåligt
i förhållande till verksamhetsförutsättningarna för företagsamhet inom turistnäringen i Finland allmänt sett	❍	❍	❍	❍	❍
i förhållande till verksamhetsförutsättningarna för företagsamhet i landskapet eller regionen	❍	❍	❍	❍	❍
i förhållande till verksamhetsförutsättningarna för företagsamhet i etableringskommunen eller -kommunerna	❍	❍	❍	❍	❍
bland företagarna i området	❍	❍	❍	❍	❍
i samarbetet med Forststyrelsen	❍	❍	❍	❍	❍
i det egna företaget	❍	❍	❍	❍	❍

22. Samarbetar ni med något av de övriga företagen på Skärgårdshavets-området?

(5= särskilt mycket, 4=ganska mycket, 3= måttligt, 2=ganska litet, 1=inte als)

	5	4	3	2	1	
särskilt mycket	❍	❍	❍	❍	❍	inte als

23. Inom vilka områden samarbetar ni med andra företag inom Skärgårdshavets-området?

1 ❑ marknadsföring
2 ❑ försäljning
3 ❑ utrustning
4 ❑ evenemang
5 ❑ produkter
6 ❑ produktutveckling
7 ❑ inkvarteringstjänster
8 ❑ måltidstjänster
9 ❑ programtjänster
10 ❑ transporttjänster
11 ❑ något annat, vad? _____
12 ❑ något annat, vad? _____

24. Vad anser ni om samarbetet mellan områdets företag under redogörelseåret?

(5 =aldeles samma åsikt, 4 = tämligen asmma åsikt, 3 = varken eller, 2 = tämligen annan åsikt, 1 =aldeles annan åsikt)

	aldeles samma åsikt 5	4	3	2	1 aldeles annan åsikt
företagsnätverkets verksamhet bättrades från föregående år	❍	❍	❍	❍	❍
arbetsfördelningen med de övriga företagen var lönsam	❍	❍	❍	❍	❍
vårt företag lyckades specialisera sig inom områdets servicekedja, eftersom de övriga förtagen skötte sina uppgifter tillräckligt väl	❍	❍	❍	❍	❍

SAMARBETET MELLAN FORSTSTYRELSEN OCH FÖRETAG I ÅR 2007

25 a. I vilka av följande ärenden har ert företag samarbetat eller haft att göra med Forststyrelsen på Skärgårdshavets nationalpark-området?

(5= särskilt mycket, 4=ganska mycket, 3= måttligt, 2=ganska litet, 1=inte als)

	särskilt mycket 5	4	3	2	1 inte als
avtal som gäller nyttjandet av området	❍	❍	❍	❍	❍
tillstånd som gäller nyttjandet av området	❍	❍	❍	❍	❍
marknadsföring av området och tjänsterna	❍	❍	❍	❍	❍
planering av nyttjandet av området	❍	❍	❍	❍	❍
användning av Forststyrelsens serviceanläggningar (stugor, eldplatser m.m.)	❍	❍	❍	❍	❍
köp och hyrning av tomter	❍	❍	❍	❍	❍
programtjänster för turister	❍	❍	❍	❍	❍
Annan vad?	❍	❍	❍	❍	❍

25 b. Har ni varit nöjda med samarbetet med Forststyrelsen på Skärgårdshavets nationalpark -området i följande frågor? Besvara alla punkter och gör en utvärdering av hur nöjda ni varit med samarbetet, ifall ert företag haft samarbete. I annat fall kan ni lämna punkten tom och kryssa för alternativet "ej samarbete".

(5 =mycket nöjd, 4 =tämligen nöjd, 3 =ingetdera, 2 =tämligen missnödj, 1 =mycket missnöjd)

	nöjd 5	4	3	2	1	missnöjd	ej samarbete
avtal som gäller nyttjandet av området	❍	❍	❍	❍	❍		❍
tillstånd som gäller nyttjandet av området	❍	❍	❍	❍	❍		❍
marknadsföring av området och tjänsterna	❍	❍	❍	❍	❍		❍
planering av nyttjandet av området	❍	❍	❍	❍	❍		❍
användning av Forststyrelsens serviceanläggningar (stugor, eldplatser m.m.)	❍	❍	❍	❍	❍		❍
köp och hyrning av tomter	❍	❍	❍	❍	❍		❍
programtjänster för turister	❍	❍	❍	❍	❍		❍
Annan vad?	❍	❍	❍	❍	❍		❍

26. Bedöm Forststyrelsens verksamhet inom området för Skärgårdshavets nationalpark år 2007.

(5 = mycket bra, 4 = ganska bra, 3 = medelmåttig, 2 = ganska dålig, 1 = mycket dålig)

	mycket bra 5	4	3	2	1	mycket dålig	vi har inte anlitat tjänsten
servicekonstruktioner vid infartslederna till området (parkerings- och landstigningsplatser osv.)	❍	❍	❍	❍	❍		❍
servicekonstruktioner i terrängen (eldplatser, stigar, spår, bryggor, broar, vindskydd, toaletter osv.)	❍	❍	❍	❍	❍		❍
konstruktionernas och rutternas säkerhet	❍	❍	❍	❍	❍		❍
skyltning i terrängen (informationstavlor, vägvisare)	❍	❍	❍	❍	❍		❍
vedförsörjning	❍	❍	❍	❍	❍		❍
avfallshantering (toaletter, avfallsinsamling, allmän ordning)	❍	❍	❍	❍	❍		❍
tjänster för grupper med särskilda behov (t.ex. rörelsehindrade)	❍	❍	❍	❍	❍		❍
samarbetet mellan Forststyrelsens anställda och företagarna	❍	❍	❍	❍	❍		❍
informationsmaterialets kvalitet och tillgänglighet (Forststyrelsens broschyrer och annat material)	❍	❍	❍	❍	❍		❍
behållningen av Forststyrelsens webbsidor om Skärgårdshavet	❍	❍	❍	❍	❍		❍
Forststyrelsens miljö- och kvalitetssystemundervisning	❍	❍	❍	❍	❍		❍

FRAMTIDEN

27. Hurdana framtidsutsikter har ert företag när det gäller verksamhetens tillväxt?

(5= växer betydligt, 4 = växer i någon mån, 3 = hålls som förut, 2 = minskar i någon mån, 1 = minskar betydligt)

		5	4	3	2	1	
Företagets verksamhet	växer betydligt	❍	❍	❍	❍	❍	minskar betydligt

28. Hur stor betydelse anser ni att Skärgårdshavets nationalpark har för ert företag de kommande åren?

(5 = mycket stor, 4 = rätt stor, 3 = ingetdera, 2 = rätt liten, 1= ingen alls)

	5	4	3	2	1	
mycket stor	❍	❍	❍	❍	❍	ingen alls

29. Vad anser ni om turismens framtid på Skärgårds-området?

(5= växer betydligt, 4 = växer i någon mån, 3 = hålls som förut, 2 = minskar i någon mån, 1 = minskar betydligt)

		5	4	3	2	1	
Turismen i Skärgården	växer betydligt	❍	❍	❍	❍	❍	minskar betydligt

30. PLANER FÖR UTVECKLANDET AV FÖRETAGETS EGEN VERKSAMHET UNDER DE

ÖNSKEMÅL OCH JA HÄLSNINGAR TILL FORSTSTYRELSEN

31. Önskemål till Forststyrelsen angående utvecklandet av Skärgårdshavets nationalpark under de följande två åren.

32. ANDRA ÖNSKEMÅL TILL FORSTSTYRELSEN

TACK FÖR DIN RESPONS!

LIITE 2

Suomenkielinen kyselylomake

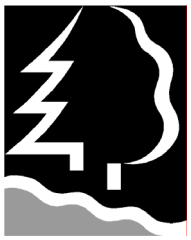

Metsähallitus **Etelä-Suomen luontopalvelut** Luottamuksellinen

Haastattelulomakkeen nro _____

Vastauspäivämäärä _____

SAARISTOMEREN KANSALLISPUISTON YRITYSTUTKIMUS

Täyttöohjeet:
Yritystutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Saaristomeren kansallispuiston kehittämisessä. Tiedot ovat ehdottoman luottamuksellisia ja tulokset raportoidaan siten, että yksittäisen yrityksen tiedot eivät ole niistä pääteltävissä. Toivomme teidän vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lukekaa kysymykset huolellisesti.
2. Vastatkaa kysymyksiin **yrityskohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (❍). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitkää vastauksenne vastausruutuihin (❑). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Palauttakaa täytetty lomake viim. 23.5.2008 osoitteeseen: Metsähallitus/Sini Mäki Kärsämäentie 8, 20300 Turku
4. Lisätietoja antaa Laura Lehtonen, puh: 0205 64 4659, laura.lehtonen@metsa.fi

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

TAUSTATIEDOT YRITYKSESTÄ

1. Yrityksen
nimi _____
perustamisvuosi

2. Vastaajan
nimi _____
asema tai tehtävä yrityksessä _____
vastauspäivämäärä . . 20

3. Yrityksen toimialue (merkitkää tarvittaessa useampi)

❑ koko Suomi
❑ joku lääni tai läänit, mikä tai mitkä? _____
❑ joku maakunta tai maakunnat, mikä tai mitkä? _____

❑ Houtskari	❑ Dragsfjärd
❑ Korppoo	❑ Parainen
❑ Nauvo	❑ Kemiö

4. Yrityksen päätoimiala(t) tärkeysjärjestyksessä (1=tärkein, 2=seuraavaksi tärkein jne.)

- ❑ majoituspalvelut
- ❑ ravitsemispalvelut
- ❑ henkilöliikennepalvelut
- ❑ matkatoimisto-, matkanjärjestäjä- ja matkaopas-palvelut
- ❑ kulttuuripalvelut
- ❑ virkistys- ja viihdepalvelut
- ❑ sekalaiset matkailupalvelut
- ❑ muu, mikä?_____

5. Mitkä ovat tärkeimmät yrityksenne tarjoamat palvelut ja aktiviteetit?

_____

_____

_____

_____

ASIAKKAAT

6a. Kuinka monta % yrityksenne asiakkaista on viimeisten 12 kk aikana ollut

suomalaisia		%	yksityisasiakkaita		%
ulkomaalaisia		%	yritysasiakkaita		%
yhteensä	**100**	**%**	**yhteensä**	**100**	**%**
yhteensä noin		**hlöä**			

6b. Mikäli yrityksellänne on ollut ulkomaalaisia asiakkaita viimeisten 12 kk aikana, mikä on ollut heidän kansallisuutensa?

brittejä		%	venäläisiä		%
ruotsalaisia		%	muita, mitä? _____		%
saksalaisia		%	EI TIEDOSSA		%
ulkomaalaisia yhteensä				**100**	**%**

7. Kuinka asiakaskuntanne jakaantuu vuodenajoittain?

a) yksityisasiakkaat			**b) yritysasiakkaat**		
kesä (1.6.-31.8.)		%	kesä (1.6.-31.8.)		%
syksy (1.9.-30.11)		%	syksy (1.9.-30.11)		%
talvi (1.12.-28.2.)		%	talvi (1.12.-28.2.)		%
kevät (1.3.-31.5.)		%	kevät (1.3.-31.5.)		%
yhteensä	**100**	**%**	**yhteensä**	**100**	**%**
yhteensä n.		**hlöä**	**yhteensä n.**		**hlöä**

HENKILÖSTÖ

8. Yrityksenne työntekijä- ja henkilötyömäärä vuonna 2007

vakituiset kokopäiväiset		henkilöä ja		henkilötyövuotta
vakituiset osa-aikaiset		henkilöä ja		henkilötyövuotta
määräaikaiset kokopäiväiset		henkilöä ja		henkilötyövuotta
määräaikaiset osa-aikaiset		henkilöä ja		henkilötyövuotta

9. Kuinka moni yrityksenne työntekijöistä asuu Houtsarissa, Korppoossa, Nauvossa tai Dragsfjärdissä?

vakituiset kokopäiväiset	_____	määräaikaiset kokopäiväiset	_____
vakituiset osa-aikaiset	_____	määräaikaiset osa-aikaiset	_____

SAARISTOMEREN KANSALLISPUISTO

10. Onko yrityksenne käyttänyt Saaristomeren kansallispuistoa liiketoiminnassaan viimeisten 12 kk:n aikana? (ks. kartta)

❍ kyllä → **JATKAKAA SEURAAVASTA KYSYMYKSESTÄ**

❍ ei → **SIIRTYKÄÄ KYSYMYKSEEN NRO 17**

A) JOS YRITYS ON KÄYTTÄNYT SAARISTOMEREN KANSALLISPUISTOA LIIKETOIMINNASSAAN VIIMEISTEN 12 kk:n AIKANA, → JATKAKAA TÄSTÄ

11 a. Minkälaisia toimintoja harjoititte vuonna 2007 Saaristomeren kansallispuiston alueella ja millä niistä yrityksellänne on voimassa oleva Kuluttajaturvallisuuslain (2004) mukainen turvallisuussuunnitelma?

		turvallisuussuunnitelma			turvallisuussuunnitelma
❑	retkeily	❑	❑	sauvakävely	❑
❑	kalastus	❑	❑	melonta	❑
❑	lumikenkäkävely	❑	❑	riippuliito	❑
❑	retkiluistelu	❑	❑	veneilykaluston vuokraus	❑
❑	moottorikelkkailu	❑	❑	tilausvene- tai tilauslaivaliikenne	❑
❑	ratsastus	❑	❑	reittivene- tai reittilaivaliikenne	❑
❑	metsästys	❑	❑	maastoruokailu	❑
❑	kiipeily ja laskeutuminen	❑	❑	maastopyöräily	❑
❑	sukellus	❑	❑	opastettu retki	❑
❑	murtomaahiihto	❑	❑	muu, mikä? _____	❑

11 b. Mikä valitsemanne vaihtoehto on ollut <u>kaikkein tärkein</u>? _____

12. Kuinka usein yrityksenne on käyttänyt Saaristomeren kansallispuistoa yritystoiminnassa viimeisten 12 kk aikana?

yrityksenne sesonkiaikoina	**yrityksenne sesongin ulkopuolella**
❍ kerran viikossa tai useammin	❍ kerran viikossa tai useammin
❍ kerran kahdessa viikossa	❍ kerran kahdessa viikossa
❍ kerran kuukaudessa	❍ kerran kuukaudessa
❍ harvemmin	❍ harvemmin

13. Kuinka monta %:a Saaristomeren kansallispuistoa käyttävistä asiakkaistanne on viimeisten 12 kk:n aikana ollut…

suomalaisia	_____	%	yksityisasiakkaita	_____	%
ulkomaalaisia	_____	%	yritysasiakkaita	_____	%
yhteensä	**100**	**%**	**yhteensä**	**100**	**%**
yhteensä noin		**hlöä**			

14. Kuinka paljon Saaristomeren kansallispuistolla on ollut merkitystä yrityksellenne viimeisten 12 kk aikana?

(5= erittäin paljon, 4=melko paljon, 3=keskinkertaisesti, 2=melko vähän, 1=ei lainkaan)

	5	4	3	2	1	
erittäin paljon	❍	❍	❍	❍	❍	ei lainkaan

15. Kuinka tyytyväisiä olette kokonaisuudessaan kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään?

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

	5	4	3	2	1	
erittäin tyytyväinen	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin tyytymätön

16. Mitä toiveita teillä on Saaristomeren kansallispuiston kehittämiseksi (palvelut, rakenteet ja ympäristö), jotta se vastaisi paremmin yrityksenne tarpeita?

_____

_____

_____

_____

_____

A) YRITYKSET, JOTKA OVAT KÄYTTÄNEET SAARISTOMEREN KANSALLISPUISTOA VIIMEISTEN 12 kk AIKANA

→ SIIRTYKÄÄ KYSYMYKSEEN NRO 20

B) JOS YRITYS EI OLE KÄYTTÄNYT SAARISTOMEREN KANSALLISPUISTOA LIIKE-TOIMINNASSAAN VIIMEISTEN 12 kk AIKANA → JATKAKAA TÄSTÄ

17. Miksi yrityksenne ei ole käyttänyt Saaristomeren kansallispuistoa liiketoiminnassaan?

_____

_____

_____

_____

18. Mitä toiveita teillä on Saaristomeren kansallispuiston kehittämiseksi (palvelut, rakenteet ja ympäristö), jotta se vastaisi paremmin yrityksenne tarpeita?

_____

_____

_____

_____

19. Kuinka todennäköisesti yrityksenne käyttää Saaristomeren kansallispuistoa liiketoiminnassaan seuraavien 12 kk aikana?

(5= erittäin todennäköisesti, 4=melko todennäköisesti, 3=ei kumpikaan, 2=melko epätodennäköisesti, 1=erittäin epätodennäköisesti)

	5	4	3	2	1	
erittäin todennäköisesti	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin epätodennäköisesti

YLEINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA MATKAILUYRITYSTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ VUONNA 2007

20. Taloudellinen kannattavuus vuonna 2007 oli mielestäni
(5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono)

		5	4	3	2	1	
matkailun toimialalla koko maassa	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono
matkailun toimialalla maakunnassa ja kohdealueella	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono
omassa yrityksessä	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono

21. Toimintaympäristö vuonna 2007 oli mielestäni
(5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono)

		5	4	3	2	1	
matkailualan yrittäjyyden toimintaedellytyksien suhteen yleisesti Suomessa	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono
yrittäjyyden toimintaedellytyksien suhteen maakunnallisesti tai seudullisesti	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono
yrittäjyyden toimintaedellytyksien suhteen alueen sijaintikunnassa tai –kunnissa	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono
alueen yrittäjien keskuudessa	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono
yhteistyössä Metsähallituksen kanssa	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono
omassa yrityksessä	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono

22. Teettekö yhteistyötä Saaristomeren kansallispuiston alueen muiden yritysten kanssa?
(5= erittäin paljon, 4=melko paljon, 3=keskinkertaisesti, 2=melko vähän, 1=ei lainkaan)

	5	4	3	2	1	
erittäin paljon	❍	❍	❍	❍	❍	ei lainkaan

23. Millaisissa asioissa teette yhteistyötä Saaristomeren kansallispuiston alueen muiden yritysten kanssa?

- ❑ markkinointi
- ❑ myynti
- ❑ kalusto
- ❑ tapahtumat
- ❑ tuotteet
- ❑ tuotekehitys
- ❑ majoituspalvelut
- ❑ ruokailupalvelut
- ❑ ohjelmapalvelut
- ❑ kuljetuspalvelut
- ❑ muu, mikä? _____
- ❑ muu, mikä? _____

24. Mikä on näkemyksenne alueen yrittäjien keskinäisestä yhteistyöstä tarkasteluvuonna.
(5 =täysin samaa mieltä, 4 = jonkin verran samaa mieltä, 3 = ei samaa eikä eri mieltä, 2 = jonkin verran eri mieltä, 1 =täysin eri mieltä)

		5	4	3	2	1	
yrittäjäverkoston toiminta parani edellisestä vuodesta	täysin samaa mieltä	❍	❍	❍	❍	❍	täysin eri mieltä
työnjako muiden yrittäjien kanssa oli kannattavaa	täysin samaa mieltä	❍	❍	❍	❍	❍	täysin eri mieltä
yrityksemme pystyi erikoistumaan alueen palveluketjussa, koska toiset yrittäjät osaavat hoitaa tehtävänsä osaltaan riittävän hyvin	täysin samaa mieltä	❍	❍	❍	❍	❍	täysin eri mieltä

YHTEISTYÖ METSÄHALLITUKSEN JA YRITYKSEN VÄLILLÄ VUONNA 2007

25 a. Missä seuraavista asioista yrityksenne on tehnyt yhteistyötä tai asioinut Metsähallituksen kanssa Saaristomeren kansallispuiston alueella?

(5=erittäin paljon, 4=melko paljon, 3=keskinkertaisesti, 2=melko vähän, 1=ei lainkaan

		5	4	3	2	1	
alueen käyttöön liittyvät sopimukset	erittäin paljon	❍	❍	❍	❍	❍	ei lainkaan
alueen käyttöön liittyvät luvat	erittäin paljon	❍	❍	❍	❍	❍	ei lainkaan
alueen ja palveluiden markkinoiminen	erittäin paljon	❍	❍	❍	❍	❍	ei lainkaan
alueen käytön suunnittelu	erittäin paljon	❍	❍	❍	❍	❍	ei lainkaan
Metsähallituksen palvelurakenteiden käyttö (tuvat, tulipaikat yms.)	erittäin paljon	❍	❍	❍	❍	❍	ei lainkaan
tonttikaupat ja vuokraus	erittäin paljon	❍	❍	❍	❍	❍	ei lainkaan
matkailun ohjelmapalvelut	erittäin paljon	❍	❍	❍	❍	❍	ei lainkaan
Muu, mikä?	erittäin paljon	❍	❍	❍	❍	❍	ei lainkaan

25 b. Oletteko olleet tyytyväisiä yhteistyöhön seuraavissa asioissa Metsähallituksen kanssa Saaristomeren kansallispuiston? Vastatkaa jokaiseen kohtaan ja arvioikaa tyytyväisyytenne yhteistyöhön, mikäli yrityksellänne on siitä kokemuksia. Muussa tapauksessa jättäkää arviointikohta tyhjäksi ja rastittakaa vaihtoehto ”ei yhteistyötä”.

(5 =erittäin tyytyväinen, 4 =melko tyytyväinen, 3 =ei kumpikaan, 2 =melko tyytymätön, 1 =erittäin tyytymätön)

		5	4	3	2	1		ei yhteistyötä
alueen käyttöön liittyvät sopimukset	tyytyväinen	❍	❍	❍	❍	❍	tyytymätön	❍
alueen käyttöön liittyvät luvat	tyytyväinen	❍	❍	❍	❍	❍	tyytymätön	❍
alueen ja palveluiden markkinointi	tyytyväinen	❍	❍	❍	❍	❍	tyytymätön	❍
alueen käytön suunnittelu	tyytyväinen	❍	❍	❍	❍	❍	tyytymätön	❍
Metsähallituksen palvelurakenteiden käyttö (tuvat, tulipaikat yms.)	tyytyväinen	❍	❍	❍	❍	❍	tyytymätön	❍
tonttikaupat ja vuokraus	tyytyväinen	❍	❍	❍	❍	❍	tyytymätön	❍
matkailun ohjelmapalvelut	tyytyväinen	❍	❍	❍	❍	❍	tyytymätön	❍
muu, mikä? _____	tyytyväinen	❍	❍	❍	❍	❍	tyytymätön	❍

26. Arvioikaa Metsähallituksen muuta toimintaa Saaristomeren kansallispuiston alueella vuonna 2007.

(5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono)

		5	4	3	2	1		emme ole käyttäneet palvelua
palvelurakenteet alueen sisääntuloväylillä (pysäköinti- ja rantautumispaikat jne.)	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono	❍
palvelurakenteet maastossa (tulentekopaikat, polut, ladut, laiturit, puukatokset, käymälät jne.)	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono	❍
rakenteiden ja reittien turvallisuus	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono	❍
maasto-opasteet (infotaulut, viitoitus)	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono	❍
polttopuuhuolto	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono	❍
jätehuolto (käymälät, jätepisteet, yleinen siisteys)	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono	❍
erityisryhmien palvelut (esim. liikuntaesteiset)	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono	❍
Metsähallituksen henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa	erittäin hyvä	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin huono	❍

opastusaineiston laatu ja saatavuus (MH:n esitteet ja muu aineisto)	erittäin hyvä ❍ ❍ ❍ ❍ ❍ erittäin huono	❍
Metsähallituksen alueen www-sivujen hyödyllisyys	erittäin hyvä ❍ ❍ ❍ ❍ ❍ erittäin huono	❍
Metsähallituksen tarjoama ympäristö- ja laatujärjestelmäkoulutus	erittäin hyvä ❍ ❍ ❍ ❍ ❍ erittäin huono	❍
Muu, mikä? _____	erittäin hyvä ❍ ❍ ❍ ❍ ❍ erittäin huono	❍

TULEVAISUUS

27. Minkälaiset tulevaisuuden näkymät yrityksellänne on toiminnan kasvun suhteen?

(5= kasvaa merkittävästi, 4=kasvaa jonkin verran, 3=pysyy ennallaan, 2=supistuu jonkin verran, 1=supistuu merkittävästi)

		5	4	3	2	1	
Yrityksen toiminta	kasvaa merkittävästi	❍	❍	❍	❍	❍	supistuu merkittävästi

28. Kuinka paljon arvioitte Saaristomeren kansallispuiston merkitsevän yrityksellenne seuraavien vuosien aikana?

(5= erittäin paljon, 4=melko paljon, 3=ei kumpikaan, 2=melko vähän, 1=ei lainkaan)

	5	4	3	2	1	
	erittäin paljon	❍	❍	❍	❍	❍ ei lainkaan

29. Kuinka arvioitte Saaristomeren alueen matkailun tulevaisuutta?

(5= kasvaa merkittävästi, 4=kasvaa jonkin verran, 3=pysyy ennallaan, 2=supistuu jonkin verran, 1=supistuu merkittävästi)

		5	4	3	2	1	
Matkailu saaristonmeren alueella	kasvaa merkittävästi	❍	❍	❍	❍	❍	supistuu merkittävästi

30. SUUNNITELMIA YRITYKSEN OMAN TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI SEURAAVIEN

_____

_____

_____

_____

TOIVEITA JA TERVEISIÄ METSÄHALLITUKSELLE

31. TOIVEITA SAARISTOMEREN KANSALLISPUISTON KEHITTÄMISEKSI SEURAAVIEN

_____

_____

_____

_____

32. MUITA TOIVEITA METSÄHALLITUKSELLE

_____

_____

_____

_____

KIITOKSET VASTAUKSISTANNE!

Kyselylomakkeen liitteenä käytetty Saaristomeren kansallispuiston ja sen yhteistoiminta-alueen rajaus -kartta

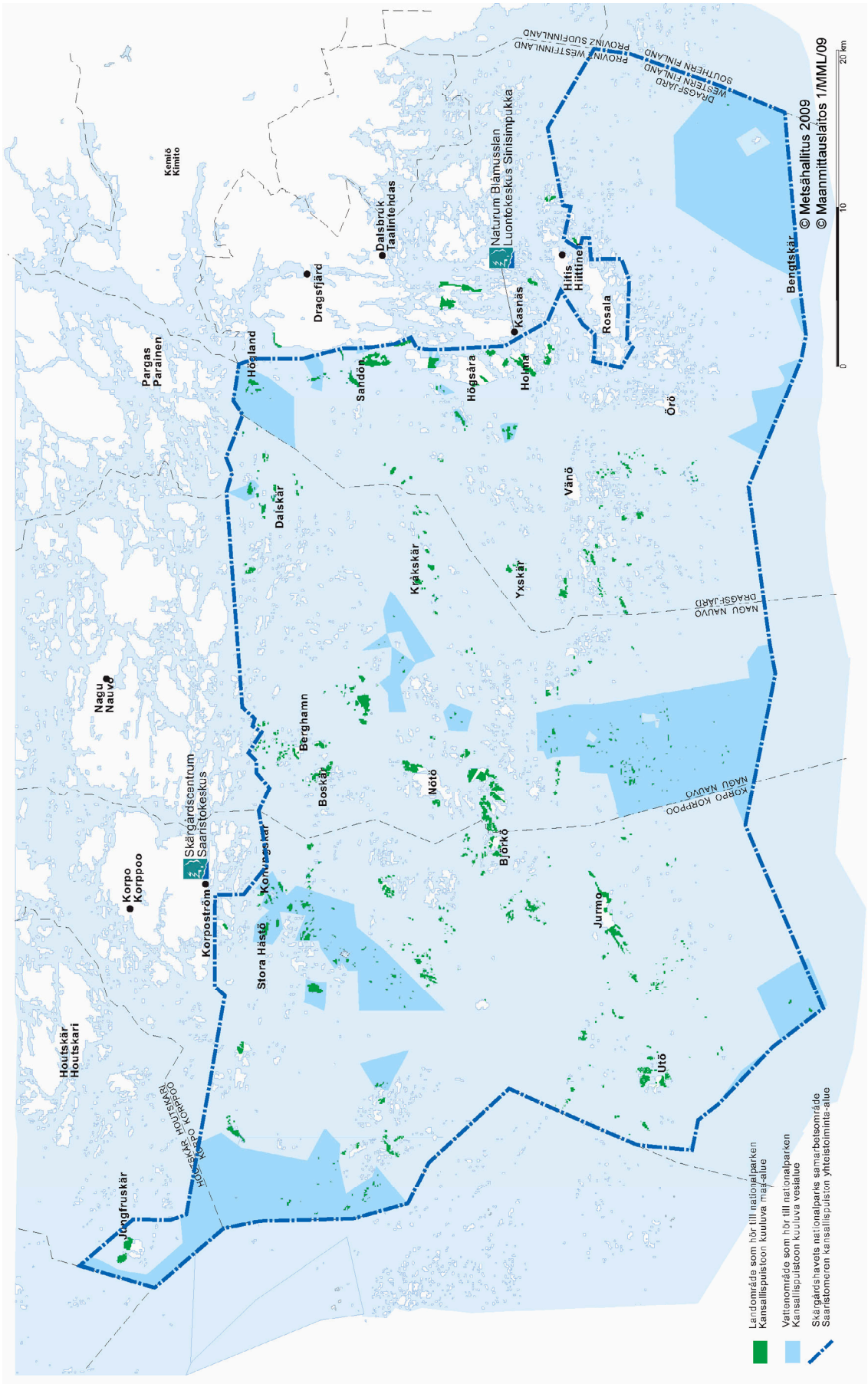

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

No 177 Sarvanne, H., Tanskanen, A. & Yrjölä, R. 2008: Linnansaaren kansallispuiston linnustoselvitys vuonna 2005. 47 s. (verkkojulkaisu)

No 178 Boström, M. & Ekebom, J. 2008: Undervattensinventeringar på Jungfruskär 2005. 33 s. (verkkojulkaisu)

No 179 Hilska, S. 2008: Laidunnuksen vaikutus kasvillisuuteen Espoon Laajalahdella. 56 s. (verkkojulkaisu)

No 180 Koskela, K. (toim.) 2009: Ennallistaminen, luonnonhoito ja seuranta Vattajan Dyyni Life -hankkeessa 2005–2009. 218 s.

Sarja B

No 99 Holsti, C. 2008: Vattajanniemen kävijätutkimus 2006. 79 s. (verkkojulkaisu)

No 100 Huhta, A. 2008: Hämeen luontokeskuksen asiakastutkimus 2006–2007. 52 s. (verkkojulkaisu)

No 101 Hemmilä, T. 2008: Repoveden kansallispuiston kävijätutkimus 2008. 51 s. (verkkojulkaisu)

No 102 Halme, T. 2008: Pihlajaveden Natura 2000 -alueen kävijätutkimus 2007. 55 s. (verkkojulkaisu)

No 103 Lindblom, H. 2008: Saimaan alueen yritystutkimus 2007. 63 s. (verkkojulkaisu)

No 104 Hemmilä, T. 2008: Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimus 2007. 48 s. (verkkojulkaisu)

No 105 Hemmilä, T. 2008: Itäisen Suomenlahden kansallispuiston yritystutkimus 2007. 26 s. (verkkojulkaisu)

No 106 Nyman, H.-E. 2008: Besökarundersökning i Ekenäs skärgårds nationalpark 2007. 50 s. (verkkojulkaisu)

No 107 Kettunen, A. & Berghäll, J. 2008: Kurjenrahkan kansallispuiston kävijätutkimus 2007. 59 s. (verkkojulkaisu)

No 108 Puolakka, E. 2008: Inarin retkeilyalueen kävijätutkimus 2006–2007. 64 s. (verkkojulkaisu)

No 109 Puolakka, E. 2008: Inarin retkeilyalueen yritystutkimus 2006–2007. 55 s. (verkkojulkaisu)

No 110 Puolakka, E. 2008: Siidan asiakastutkimus 2007–2008. 54 s. (verkkojulkaisu)

No 111 Seppänen, S. 2008: Hossan retkeilyalueen kävijätutkimus 2007. 73 s. (verkkojulkaisu)

No 112 Huhtala, O. 2008: Hautajärven luontotalon asiakastutkimus 2007. 40 s. (verkkojulkaisu)

No 113 Aalto, A. & Mäki, S. 2009: Saaristomeren kansallispuiston kävijätutkimus 2008. 64 s.

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-667-7 (pdf)

Julkaisu on luettavissa osoitteessa:

www.metsa.fi/julkaisut